Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng nhà kho Quán Ven Đường

NĂM THỨ NHỨT SO 38 — GIÁ MỖI SỐ 0$05 — NGÀY THỨ BẢY 2 MARS 1929

THẦN-CHUNG

XUẤT BẢN MỖI BUỔI SÁNG

Chủ-nhiệm: DIỆP-VĂN-KỲ

Tòa báo: Góc đường Filippini và Espagne
GIÂY THÉP NÓI: 324

Cả-bút: NGUYỄN-VĂN-BÁ

Nếu một nước mà hình phạt không đặng minh chánh, thì bao giờ nhơn-tâm cũng đảo điên.

№ 10723

Cái tội của ông Ng.-an-Ninh

Từ ngày ông Nguyễn-an-Ninh đi Mỹtho về ngang gare Bến-lức gặp ông Phan-văn-Hùm bị xét giấy thuế thân mà sanh ra chuyện điều thuyết, danh hình cho đến nay, tính ra từng ngày cũng đã đặng 121 bữa.

Trong khoản bốn tháng, cái chuyện nhỏ nhen đó nó đã sôi nổi mà thành ra cái án quốc sự lạ lùng hết sức.

Bây giờ nghe như tướng quan Biện-lý đã xét xong và đã giao lại cho Tòa định ngày xử.

Trước khi Tòa xử, trước khi bàn lại cái tội của quan Trâm-án buộc cho ông Nguyễn-an-Ninh tưởng nên yên lặng mà nhắc đầu đuôi chuyện nầy đã.

Cách chừng một tháng trước khi xảy ra vụ Bếnlức, ông Blanchard de la Brosse có cho mời ông Nguyễn-an-Ninh đến phòng vấn của Ngài nói chuyện.

Chuyện xong, ông Ninh ghé lại thăm ông Bá và tôi. Chúng tôi hỏi có chi lạ không, thì nghe thuật lại như vầy:

— Tôi mời ông đến đây là để làm quen lại.

— Tôi cám ơn ngài. Song tưởng chắc có chuyện chi chớ.

— Có, có người ta cho tôi hay rằng độ nầy ông đi cùng lục tỉnh làm nhiều điều có thể rối sự trị an trong xứ. Có vậy không?

— Tôi thường có đi chỗ nầy chỗ kia chơi. Chớ ai nói làm chi rối sự trị an, thì thật là tôi không hiểu.

— Có hay không chưa biết. Chớ người ta đã quả quyết với tôi như vậy. [illegible] đã trót cho vời tới đến đây, tôi xin ngài hãy chỉ coi có cách chi đặng tránh cho khỏi người ta vu oan cho tôi chăng?

— Tôi đâu biết. Tôi chỉ cho ông hay cái tự do của ông cũng là tự do tạm. Nếu ông không giữ mình thì Chánh-phủ sẽ thâu cái tự do ấy lại liền.

— Điều đó là quyền của Chánh phủ.

Rồi câu chuyện, quan Thống đốc có hỏi ông Nguyễn-an-Ninh sao không chịu vô làm việc nhà nước, thì ông Ninh trả lời một cách gãy gọn rằng tại ý không muốn và cũng không có chi cần kíp nên phải đi làm việc.

Ấy đó, cứ theo câu chuyện trên đây, thì cái chuyện Bến-lức kia bất quá cũng là một cái cớ đặng bắt ông Ninh đó thôi.

. . . .

. . . .

Vì vậy nên chi chủ cai Nên lộng quyền chưa đặng mấy ngày, thì cái việc Bếnlức đã thành ra một hội kín.

Một cái hội kín đã làm cho biết bao nhiêu người bị biết bao nhiêu nỗi thống khổ. Không tội cũng bắt giam hằng một hai tháng. Đã giam lại còn ép uổng biểu nói có hội kín, có hội kín Nguyễn-an-Ninh. Khắp cả Hóc-môn, Toudaumột, Cholon, già trẻ gái trai chẳng ai là chẳng ngày đêm lo sợ, chẳng ai mà chẳng nhìn nhau mà hỏi: Vậy chớ rồi đây người ta có bắt đến mình chăng? Làm cho mấy trăm nhà cửa đóng sầm sụp không dám ló ra đường. Làm cho mấy trăm người, tuy nay đã đặng tha ra, mà trong mình vẫn mang bịnh nầy, bịnh khác.

Còn là vô lương kia, ôi thôi! tha hồ, vu cáo, tha hồ mượn cớ mà kiếm liền!

Hết hội kín, nghe đến hội cọng-sản. Thậm chí cái án mạng đường Barbier, chuyện thầy thông giây thép ở Côn-nôn cũng muốn đem mà buộc vào lưng ông Nguyễn-an-Ninh đặng làm cho ra tội.

Tra xét trót một trăm mấy chục ngày, tuy đã chắc là chuyện không có, song ai nấy cũng còn có nghi, nghĩ rằng: « Làm dữ như vậy, thế nào cũng phải có chuyện chi mà mình không biết đây chắc... »

Tỏ ra bây giờ cũng lại chuyện Bến-lức, chủ cai Nên và « làm chuyện có thể rối sự trị an » như cũ.

Theo lời khai chủ cai Nên mà bắt tội, thì tôi sợ dân An-nam không hiểu tòa án nghĩ thế nào. Vì trước chuyện Bếnlức, cai Nên là người ra sao sau chuyện Bến-lức, cai Nên đã làm thêm những tội ác gì, ai cũng đều biết và cũng đã có đến Biện-lý, đến Tòa rồi. Vậy mà rồi đây Tòa còn có bằng theo lời khai của một người như thế ấy mà bắt tội ông Ninh về chuyện danh hình chăng? Quả vậy thì còn ai dám hiểu công-lý là gì, luật pháp là gì nữa.

Ấy là xong một cái tội thứ nhứt của ông Nguyễn-an-Ninh.

Còn tội thứ nhì, là « **làm những điều có thể rối sự trị an trong xứ.** »

Tội nầy thuộc về một mục hình luật để riêng cho dân Nam-kỳ, tức là điều 91 sửa lại.

« Làm những điều có thể... » than ôi! điều gì lại không « có thể ». Chẳng phải trong ở báo quốc ngữ mà tôi lại vọng tưởng rằng có thể công kích một đạo luật. Song tôi [illegible] câu gia-ngôn nầy: « Nulla pœna, sine lege: không có tội gì mà không có luật định trước. » Và mỗi chỉ đến hình luật mà buộc vào án nào, thì các quan Tòa không được phép cắt nghĩa, hễ luật nói sao, thì phải cứ y từng tiếng một. Vậy mà cái câu trên đây sao cái nghĩa nó mênh mông một cách lạ thường. Tôi dám hỏi hiện nay có điều chi mà không cặp vào cái mặt luật ấy được không?

Cũng vì nó mênh mông như biển, nên từ mấy năm nay nó đã nhận chìm biết bao nhiêu mạng. Đã biết bao nhiêu người phạm cái tội « làm những điều có thể rối sự trị an. »

Quả như Chánh-phủ thuộc-địa nghĩ rằng nếu không có điều luật ấy, thì quyền Thống-trị của nước Pháp ở xứ nầy phải nguy, thì tôi không dám nói mà cũng không nói mà làm chi. Bằng không, thì tôi tưởng cứ lấy cái luật đó mà trị, chẳng những giảm bớt sự trang nghiêm của hình-pháp rất nhiều mà lại còn vô ích là khác nữa. Cái người mà đã có lòng khuynh phúc Chánh-phủ ra mặt, tội trạng bản hỏi, thì thiếu chi mặt luật khác. Còn như ai dầu cho có ý như vậy đi nữa, mà chưa làm điều chi rõ mặt là có tội cho đến nỗi phải dùng cái mục luật ấy mà trị, thì trị đặng làm chi. Nói rằng dùng sự nghiêm khắc mà ngừa trước, vậy chớ Chánh phủ không đủ thế lực đặng ở cho ra mặt một cái Chánh-phủ nhơn ái sao?

Cái lẽ ấy, tôi tưởng đối với việc nào cũng vậy là phải, mà đối với vụ Nguyễn-an-Ninh lại càng phải hơn hết.

Sao vậy?

Vụ Nguyễn-an-Ninh hơn ba tháng nay, vì ai mà đã sôi nổi thành ra một cái án rất quan trọng. Quan trọng thiệt, vì đã có đến vài ba trăm người bị hàm oan. Thế thôi, một là, như xét có bằng cớ bằng lời rằng ông Nguyễn-an-Ninh lập hội kín, muốn khuynh phúc chánh-phủ, thì đem ra mà trị cho thật nặng. Bằng xét quả là không tội, thì thả ngay ra. Chớ tra hỏi mấy tháng trường, làm cho rùng động cả Đông-dương, rồi bây giờ nhẹ nhẹ buộc tội rằng: « làm những chuyện có thể rối sự trị an trong xứ », thì tuy là ít ai dám nói ra, chớ người người đều nghĩ thầm trong bụng: « Ông Ninh không tội gì hết, làm vậy là bởi giận .... ông Ninh đó thôi. »

. . . .

. . . .

Diệp-văn-Kỳ

LỜI BẠN GÁI

Cảnh ngộ của chị em.

Em vẫn thường nói rằng đứng về phương diện nào thì trong nước ta bây giờ cũng không thể phân biệt nam giới, nữ lưu hai phía được.

Vậy thời nói tới cảnh ngộ của chị em tất là nói tới cảnh ngộ chung của cả đồng-bào ta vậy.

Nào kinh tế, nào chánh trị, nào văn hóa, chị em ta có phải chịu sự áp bức của anh em nam-giới ta đâu: hết thảy đồng bào ta đều chung trong một vòng đó cả.

Người đi học, kẻ đi cày, người đi buôn, kẻ làm thợ, chị em ta có phải chịu sự áp bức của anh em nam giới ta đâu: hết thảy đồng bào ta đều chung trong một cảnh đó cả.

Tòa kiểm duyệt bỏ một đoạn

Nói về đường kinh tế thì mới thiệt là khốn quẫn: kẻ [illegible] . . . . thì sự đó vẫn đã đành rành tưởng không cần phải nói rõ nữa; duy có những kẻ ở dưới ruộng thường hay oán thán mấy ông chủ điền, thì đối với thời nầy thiệt là lắm lắm: nếu xét ra cho rõ thì những kẻ nhà cao cửa rộng kia cũng cùng với ta mà ngày đêm lo sợ, năm tháng khóc than đó thôi!....

Chánh-trị như thế, kinh tế như thế, thì văn hóa còn gì mà nói nữa?!....

Em nói bấy nhiêu tưởng chị em cũng đã hiểu rõ cái cảnh ngộ của mình rồi. Vậy thời phận sự của mình thế nào tưởng ai cũng đã dư hiểu.

Hết sức chung cùng với anh em nam-giới, hết sức chung cùng với hết thảy các hạng người, lại hết sức cùng nhau mưu hạnh phước chung về hết thảy các phương diện, chánh-trị, kinh tế, văn-hóa, đó tất là phương tự cứu của chị em vậy.

— Tiểu Minh —

Tin nước Tàu

Phùng-ngọc-Tường đồng lòng với Uông-tinh-Vệ

Điện tín Thượng-hải nói rằng cứ theo tin tức Bắc-kinh thì vừa rồi Phùng-ngọc-Tường đã tuyên bố ra trong một bức thông điện rằng Phùng và chủ trương việc nghinh tiếp Uông-tinh-Vệ về nước.

Phùng nói rằng đến kỳ Toàn-quốc đại-biểu đại hội thứ ba đây, nếu không có Uông dự thì Phùng quyết cũng không dự, để tỏ ý cùng với Uông tiên-sanh hoài giống nhau.

Lại có tin rằng gần nay Phùng nhơn bị bịnh thần kinh suy yếu, phải uống thuốc tây, tuy nay cũng đã có phần khởi sắc nhưng mà thầy thuốc dặn còn phải tịnh dưỡng đã.

Phùng-ngọc-Tường

Phùng-ngọc-Tường có thông sức cho quân linh rằng ai có giấy tờ gì đều gởi về Khai phong để cho quan tham-mưu trưởng là Tần-đức-[illegible] Phùng coi [illegible].

Việc giao thiệp của hai nước Trung Nhựt

Trước đây quan ngoại-giao bộ trưởng Tàu là Vương-chánh-Đình với sứ Nhựt là Phương-Trạch đã cùng nhau nghị định sự giải-quyết việc lôi thôi ở Tế Nam, nhưng bởi vì chánh-phủ Nhựt tỏ ý không bằng lòng nên chi cuộc giao thiệp của đôi bên lại phải bị gác lại đó.

Mới đây, nhơn Nhựt chánh-phủ có chuyện bối rối, (chánh đảng vận động xô nhào nội các) bèn mau mau đánh giây thép qua cho sứ Nhựt ở Tàu, dặn rằng nên liệu thế mà nhượng bộ người Tàu ở trong cuộc giao thiệp về việc Tế-Nam.

Bởi thế, mới có điện-tin Thượng-hải cho hay rằng ngày mười tám vừa rồi sứ Nhựt là Phương Trạch đã gởi giấy mời Vương-chánh-Đình bắt đầu mở lại cuộc giao thiệp.

Lại có điện-tin Sơn-đông nói rằng cứ như những tin-tức xác thiệt về chính giới Nhựt-Bổn gần đây, thì bởi chánh-phủ Nhựt thấy cuộc giao thiệp của Trung-Nhựt đình-đốn đã lâu ngày, mà về phía chánh phủ Tàu cũng vẫn thấy kiên-trì chớ không chịu nhượng-bộ, nên chi chánh-phủ Nhựt đã đánh giây thép qua dặn Phương-trạch rằng đối với việc Tế-Nam, tưởng nên nhường bước cho Tàu chút đỉnh là phải.

Trước kia thì đối với việc ấy chánh-phủ Nhựt đã tỏ ý không thể nhường nhịn người Tàu mà về vấn đề bồi thường tiền thiệt hại cho Tàu, chánh-phủ cũng kiên trì không nghe. Nhưng nay thì lại đã đem vấn-đề ấy ra mà thảo luận trước và kỳ cho được giải-quyết xong trước mọi việc khác.

Sau khi đã tiếp được những huấn-lịnh ấy, Phương-Trạch đã cho Vương-chánh-Đình hay, cho nên gần đây mới có tin rằng cuộc giao thiệp của hai nước Trung Nhựt lại sắp bắt đầu mở ra trở lại.

CÂU CHUYỆN HẰNG NGÀY

Rồng Nam

Le Brix bây giờ phải chịu mang đống thờ đáp tàu Porthos mà sang Saigon. Còn Coste nghe nói chưa chịu thua, đương sắm sửa đi lại. Nhưng chiếc mày bay sau đây chắc không dám đặt tên là « Rồng Nam » nữa.

Cái tên đó không được phát đạt là cũng đã vì ai, mà còn ai không hiểu.

Nói ra thì buồn lại thêm sợ anh em rầy, chớ sao cái tên An nam nó sui sẻo quá.

An-nam tạp-chí của ông Ng.-Khắc-Hiếu chỉ ra đặng có mười mấy kỳ. Báo An nam hết xuất bản, mà chuyện cũ cũng còn vinh cướng ở trên Tòa. « Tiền nhà - Nam » ngày trước như tuồng đến số 5 là hết. « Đuốc-nhà-Nam » đổi đăng lại mà cũng chưa chắc nó ra làm sao và mình cũng không muốn nói. Thậm chí cái nhà hội An-nam cũng trải mấy chục tinh sương mới kiếm ra một viên đá thứ nhứt.

Sui sẻo quá!

Và ngồi nghĩ An-nam, sao lại tiếng Langsa thành ra Annamite? Chữ nào đây, từ lúc ban đầu, cũng đã xô lá rồi. Siam, thì Siamois; Cambodge, Cambodgien; Birmanie, Birman. *An-nam, sao lại không đổi ra Annamois. Chữ nầy xác thiệt. Vì người ta thường dùng cái vần « ite » sau chót mà đặt tên mấy cái dân tộc bán khai.*

[illegible] hại chi.

Anh chắc rằng tiếng « An-nam » sui hết sao?

Hồi ngặt hoài, Sui mà không. Tôi còn nhớ trong lúc giặc, chánh-phủ mở cuộc quốc trái ở nơi mấy cái chợ thị dân cùng đường, thì có con rồng, dưới lại đề chữ: « Rồng Nam phun bạc, đánh đổ Đức tặc.

Đức bị đánh đổ không chưa biết. Chớ rồng nam lúc đó phun bạc thiệt nhiều. Ấy vậy là có chi sui đâu.

— Anh chắc vậy là hên sao?

— Ai biết, cái đó tùy theo phía bên anh đứng.

Tân - Việt.

Truyện Tàu

Ngô-Việt Xuân-Thu

Mới xuất bản lần đầu. Mua sỉ lẻ do nơi Nhà-in Bảo-Tồn.

23 Đường Filippini.

Các cuộc tiêu khiển trong ngày nghỉ thứ bảy chúa nhựt

Hát tây
Tối thứ bảy. — Les cloches de corneville
Chúa nhựt. — Matinée. Le Comte Obligado

Hát bóng
Casino. — Titi 1er
Eden. — L'équipage

Cải lương
Casino Dakao. — Văn-hí-Ban
Thành - Xương. — Bạn thanh niên Sadec.

Hát bộ
Rạp cầu Muối. — Cao-long-Ngà. Thi võ Lý-nguyên-Bá

Đá banh
Sân Giadinh đường Mayer. — 3 giờ 1/2 Govap với Electro.

Đua ngựa
2 giờ chiều. Coi chương trình nơi trương thứ 2.

Tình cảnh nhân dân

CẢNH LÀM THỢ

Anh sáu T... là một người công nhơn làm thợ máy ở hãng K... Tôi ở gần nhà anh lại ở có một mình nên anh thường tới lui chuyện vãn.

Một bữa tôi muốn biết cái cảnh sanh-hoạt của anh mới đem sự đó hỏi anh thì anh liền kể cho tôi nghe rằng:

« — Cái cảnh làm thợ của chúng tôi có gì là vui thú đâu?! Kể ra cho thầy nghe tất cũng chỉ làm cho thầy phải ngậm ngùi.

Nhưng thế cũng hay, thầy: cùng người Việt-Nam với nhau mà có người biết nghĩ tới chúng tôi, lại vì chúng tôi mà ngậm ngùi thì đối với chúng tôi vẫn là nhẹ bớt nỗi lòng và vẫn là đáng hy vọng lắm l....

Ở trong hãng tôi làm thì cứ 5 giờ sáng là thợ thuyền phải đủ mặt cả. Tôi ở đây mà đi làm thì rất xa vì nếu mướn phố cho gần chỗ làm thì tiền đâu! Thành ra sáng nào cũng vậy cứ gà gáy, lối 3, 4 giờ, là tôi đã phải thức giấy để đi làm cho kịp.

Tới hãng có đốc-công đi kiểm mặt đủ rồi thì là phải rúc đầu vào làm việc. Máy chạy ầm ầm, quây như chong chóng, kẻ lăn, thợ nào than bay lên đầu lên mặt nào dầu vấy vào quần, áo, chân, tay, ngó thấy tưởng không phải là con người nữa vậy. Cho nên nhiều khi tôi chế dầu vào trong máy thường nghĩ thầm rằng nếu bấy giờ tôi vô ý mà té để cho máy kia nghiền nát cái thân nầy thì nghĩ cũng là hơn vậy.

Làm như vậy cho tới 11 giờ mới được về. Ở trong hãng [illegible] chóng mặt, nhức đầu về máy, bước ra về lại chóng mặt, nhức đầu về nắng, trong mình thấy mỏi mệt, chân cất lên không muốn nổi mà cũng phải ráng về cho tới nhà ăn cơm. Hãng thì xa, trời thì nắng về được tới nhà thì còn hơi sức nào mà ăn được đâu? Song, biết làm sao bây giờ, không ăn thì đói, chiều lại làm sao mà đi làm?! Thôi cũng ráng mà nuốt ba hột cho sống người... Mới nuốt khỏi cuống họng ngó lên đồng hồ đã thấy 12 giờ rưỡi: buông chén, buông đũa xuống, uống vội một hớp nước rồi là lại đội trời nắng, đạp đất lửa mà đi làm nữa.

Buổi chiều cũng vậy, cũng trong phòng máy thiếu ánh sáng, thiếu không khí ấy, cũng bụi than ấy, cũng hơi dầu ấy, cũng nhức đầu, cũng chóng mặt..... phải ráng mà chịu cho tới 6 giờ chiều mới được thoát ra ngoài mà thở một chút không khí mát mẻ về buổi chiều.

Làm lụng một ngày đã 10 giờ đồng hồ, lại vất vả, khó nhọc là thế mà tiền lương cao lắm là đồng ba, đồng tư một ngày. Trong cái thời mỗi thứ mỗi mắc, mỗi giá mỗi cao nầy, thì bấy nhiêu có đủ vào đâu...

Nhưng thôi! bữa cơm, bữa cháo, tấm rách, tấm lành, miễn sao sống cho qua thời, khỏi mang công ăn nhờ, sống gởi là đủ..... nhưng nghĩ lại thiệt cũng trách cho trời sao lại bất công đến thế: kẻ gác tía lầu son sao có kẻ lại màn sương nệm giá... »

Anh sáu T... nói xong thì nét mặt rất buồn bã và có vẻ nhịn nhục, chịu theo mạng trời....

Tôi muốn nói với anh ít điều nhưng không biết anh có hiểu cho tôi không, nên đành cũng nhìn anh mà ngậm ngùi như lời anh đã nói trước.

Tôi muốn nói với anh rằng:

— Anh đem những nỗi khổ của anh mà trách trời, nếu thiệt có một ông trời, thì cũng phải kêu là oan lắm! Thiệt vậy, ai bắt anh phải giậy từ 5 giờ mà đi làm, ai bắt anh một ngày phải làm tới 10 giờ đồng hồ rồi ai lại trả anh mỗi ngày có hơn đồng bạc công? Trời ư? không phải, người cả! Song sự bất bình ấy tự đâu? chỉ là tự anh, tự anh không biết rằng những kẻ lầu son gác tía . . . . . .

. . . . lợi dụng cái công lao khó nhọc của anh mà gây nên cái sung sướng của họ. Anh biết rõ được như thế chăng? . . . . . .

. . . .

. . . .

Nam-Sơn

Bắt làm của tin.

Ai cũng còn nhớ chuyện năm xưa mấy người cháu gái của quan thống soái Steeg bên nước Ma lạc kha (Maroc) bị kẻ cướp bắt và chánh phủ phải điều đình với bọn cướp nên mới cứu mấy cô ra khỏi.

Mới đây, lại có một chuyện bắt cóc như vậy nữa. Một tờ báo lớn ở nước Anh có sai một người phóng sự riêng qua nước Ma lạc kha để khảo cứu về các dân cư không phục tùng quyền Pháp. Rủi bị bọn cướp bắt được, bọn họ mới gởi thơ cho ông chủ tờ nhựt báo ấy đòi phải nạp một số tiền là một vạn tiền Anh mới thả anh phóng sự nọ. Ông chủ nhựt báo tiếp được thơ thì cho là dọa hầm đó thôi, nên không thèm trả lời. Cách một tuần sau, tiếp được bên Ma lạc kha gởi qua một gói nhỏ recommandé hẳn hòi, mở ra coi thì té ra là ngón tay út của anh phóng sự mình.

Ông chủ nhựt báo thất kinh, mai phải gởi trả đủ số tiền là 10.000 tiền Anh, ông phóng sự viên kia mới được thả, nhưng đã cụt một ngón tay út rồi.

Chừng nào Tàu dùng dương lịch

Hiện bây giờ người Tàu phần nhiều đã dùng dương lịch. Theo dương lịch thật có nhiều điều tiện lợi. Song rồi đây không biết họ sẽ dùng chữ gì mà thế cho chữ nguyệt là tháng. Vì cựu lịch là do mặt trăng mà toán, nên mới dùng chữ nguyệt. Còn dương lịch toán theo mặt trời, thì dùng chữ chi bây giờ?

Chợ lớn

Chợ nầy mới thiệt là lớn nhưng không phải ở Bình tây mà ở Chicago (Mỹ).

Mới đây một hội buôn ở Chicago đã bắt đầu cất một cái chợ lớn nhứt hoàn cầu. Chợ đó sẽ có 24 từng lầu, mỗi từng đều có đường đi lối lại.

Chợ sẽ đóng xuốt ngày đêm, ban ngày sẽ có 5.500 cái cửa sổ để lấy ánh sáng mặt trời, ban đêm sẽ có 30.000 bóng đèn điện chiếu sáng. Tính hết ra trong chợ sẽ có 2.000 cửa hàng mà tính đường giải thì có tới 10 ngàn thước.

Các nhà buôn ở các nước, hết thảy đều được mướn cửa hàng trong chợ đó. Hiện thời ở Pháp đã có nhiều nhà buôn mướn chỗ trước rồi.

PHAN-VĂN-GIA

PARIS.—KHÁM LỚ'N SAIGON

(tiếp theo)

Tuy vậy Phật cũng chẳng vui. Vườn hoa thơm bác ngác, mà Phật cũng chẳng đoái hoài. Một bữa kia, bực bội chịu không được: Phật đi nhân du ra khỏi đền vua. *Đi lần này là lần thứ nhứt.* Vì vua cha chẳng cho Phật thấy chuyện chi chẳng vừa ý, nên không cho ngài ra khỏi thành. Phật đi một đỗi thấy một người ăn mày quần áo rách rưới, Phật mới nghĩ thầm rằng: « Ủa, dưới thế nầy cũng có người khổ nảo, bữa đói bữa no nữa hay sao? » Đi một đỗi nữa, Phật lại gặp một người phung cùi, mới thầm rằng: « Ủa, con người cũng có đau nhiều bịnh khổ như vầy sao »? Đi xa xa, Phật gặp một cái đám ma, lấy làm lạ, than thầm rằng: « Ủa, rồi đây cũng chết như người này, phú quí vinh huê ta chẳng qua là một giấc mộng! »

Buồn quá, Phật trở về. Từ đây Phật ăn ngủ chẳng yên. Phải làm sao cho con người hết đau đớn? vì đâu mà đau đớn? Phật muốn kiếm cho ra, nên một đêm kia, lúc vợ con đương nghỉ, Phật tách mình ra đô, nhứt tuấn nhứt mã, chẳng nệ cực khổ, đói khát.

Vô rừng ban đầu Phật bắt chước theo mấy ông thầy tu khác nhịn ăn, bỏ uống. Đánh đập thân mình. Được ít lâu phật thấy chẳng linh nghiệm chi. Vẫn làm cho mình thêm khổ. Bây giờ Phật mới đi một mình. Đi tới cây bồ-đề, Phật ngồi xuống. Định tâm, suy nghĩ. Chừng đó Phật mới nghĩ ra. Bao nhiêu cái khổ của người cũng vì ham giàu sang, ham danh vọng mà ra. Phật đã thành. Đi thành nầy qua thành kia, dạy dạy dân.

Tới đây, vừa tới cửa ra. Ai ai cũng cho vài quan, đặng mua bông cúng Phật. Chớ ở đây không có giấy tiền vàng bạc như xứ mình. Cúng bông có lẻ phải hơn. Cho tiền rồi ký tên, vào cuốn sổ vàng để làm dấu tích.

Phần tôi ra khỏi chùa, trong bụng ngùi ngùi. Phật là con vua chúa. Giàu sang biết mấy. Muốn chi lại không có. Vậy mà ngài còn bỏ cha mẹ, vợ con, chẳng màng cái phú quí, vinh huê, vì một cái chủ nghĩa của ngài. Còn mình đây, giàu cũng không thật giàu. Sang cũng không chắc sang. Nói về danh vọng, danh vọng chi? Rất quá giàu sang, danh vọng với một làng, một tỉnh, với một thứ người kia mà thôi. Sao mình không dủ gan làm như Phật? Sao còn sợ cực khổ? Sao còn quyến luyến với gia đình hoài? Sanh ra làm con người, thấy cái khổ không, biết cầm, thấy cái đau đớn không biết tức, thì có ích chi cho xã hội, cho nước nhà? Nói không làm chi được. Chưa làm, sao chắc làm không được? Mình liệu làm không được, có thể giúp người hảo tâm, sao lại không giúp? Sao chẳng biết nghĩ mà hổ cho phận râu mày, cứ ngồi hiu hiu tự đắc?

Suy tới, nghĩ lui, lật bật đã gần tới giờ tàu chạy. Trời đã xế. Quạ kêu rền tai. Ngoài đường xe chạy dập dìu. Thiên hạ dạo chơi đông đảo xung quanh tôi, ai ai cũng chuyện chuyện cười cười. Còn ta một buồn dàu dàu. Phật! Gandhi! Gandhi! Phật! xứ người sao có nhiều ông đại tài? Xứ người nay đã tỉnh giấc mộng. Ta đây cũng đầu đen máu đỏ, sao cứ ngủ hoài? Chừng nào mới mở mắt? Chừng nào mới hiểu? Buồn thay! Đau đớn thay!!!

Gây lộn lần thứ nhì

Từ Colombo qua Singapour năm ngày. Năm ngày mà coi cũng gần bằng năm tháng. Ở dưới tàu nay đã gần hai mươi ngày. Bực bội, tù túng. Ngày nào cũng giống *như ngày nầy*. Sớm mai thức dậy lót lòng lối 7 giờ. Ăn rồi lên Pont nằm nghỉ, chuyện vản hay là đọc sách. Tới mười giờ rưỡi ăn cơm trưa. Ăn rồi nghỉ. Ba giờ uống trà. Sáu giờ ăn cơm chiều. Rốt lại cứ ăn, rồi nghỉ. Mà ăn không ngon, nghỉ cũng không được. Lớp trời nực, lớp ăn cực khổ, thịt cá không tươi, có mấy món ăn đi ăn lại hoài. Muốn đi ngủ, vừa nằm xuống, mồ hôi ra như tắm, lăn qua trở lại, chổ nào cũng nóng như lửa.

Vì vậy ai cũng dã dượi. Có khi nằm cả giờ không ai nói một tiếng. Lâu lâu nghe có một câu: « Trời vì nóng quá! » Và lại dầu cho không nực, muốn nói chuyện cũng không biết nói chuyện gì. *Trọn hai mươi ngày, mỗi ngày* mỗi gặp nhau, còn có chuyện chi là chưa nói? Trời không có một chút gió. Biển êm lặng, như một cái hồ. Trông cho ngày giờ qua cho mau. Càng trông, ngày lại càng dài. Trưa mười hai giờ, tàu xúp lê lật đật sửa đồng hồ. Vì bên Á-đông sáng trước bên Âu-châu 7 giờ. Bên mình 12 giờ trưa thì bên Tây 7 giờ chiều. Từ ra khỏi Marseille tới nay ngày nào cũng có sửa kim đồng hồ.

Tàu xúp lê giây lát, rồi lại chạy xuống phòng ăn, coi hôm qua từ 12 giờ trưa, tới nay, 12 giờ, tàu chạy được bao nhiêu.

(Còn nữa).

Thi-văn

Lời than gà mất mẹ

I

Đã từng võ biết lại văn hay (1)
Không mẹ sao nên giống họ này.
Lông cánh ngại ngùng cơn gió.
Ó diều e nê mái non tây bắc,
Bơ vơ lủ trống và đoàn mái,
Ngơ ngáo đường về với lối đi.
Ôm ấp lấy nhau may lớn mạnh.
Tốt mồng sắc cựa họa ghe ngày.

Thuyền đi đêm chơi rông

Nước đầy thuyền đi thuyền đầy mình.
Một chèo thủng thẳng lúc đêm thanh.
Khoát mây dậy mở mung trời phủ.
Tựa nguệt ngồi nghe trống bè rềnh.
Cởi gió xông pha lằn sóng bạc,
Xem triều dò dẫn lối chim xanh.
Tới bờ mới biết ơn chèo chống.
Lên xuống từng phen thác lại gành.

Trích ở báo Tiếng-dân

(1) Gà có năm đức: văn, võ, dũng, nhân, tín.

(2) Tục ngữ có câu: chó cậy nhà, gà cậy vườn.

Biệt đãi Tây và Nam

Ở Huế, có một cái khách sạn rất to của người Pháp gọi là Hôtel Morin. Khách sạn ấy to nhứt ở Huế nên khách quan cả Tây và Annam đến ăn rất đông. Lúc trước thì không phân biệt Tây và Nam ai có tiền thì được vào, ngồi chung cho muốn ngồi bàn nào thì ngồi. Nhưng mới rồi, người Tây thấy người mình ngồi giữa ăn uống chuyện trò tự-do như vậy thì lấy làm ganh ghét nên thường hay sinh ra những chuyện xấu ẩu nhau. Vậy khách sạn ấy mới bày ra một điều lệ mới là từ rày, người Annam đến ăn uống thì ngồi một phòng riêng chớ không được ngồi lẫn chung với người Tây nữa. Vậy tuy khách sạn Annam cũng nhiều người mình cứ đem đầu đến ăn uống ở nhà hàng tây ấy mãi. E họ cho vậy là sang trọng lắm sao? Ôi! sao mà không biết tự trọng làm vậy.

Ở khách sạn ấy cũng có một phòng chiếu ảnh, nhưng những lô và các hạng nhứt thì để riêng cho người Tây mà thôi, còn người mình muốn coi thì chỉ phép được ngồi theo các hạng chót bết. Vậy mà tuy ở Huế cũng có một nhà chớp ảnh của người mình mà khi nào ở nhà chiếu ảnh tây ấy cũng có người mình đến coi rất đông.

Sao không biết tủi phận mình làm vậy?

Đua ngựa

Chiều chúa nhựt 8 Mars
KỲ THỨ 17

Phần thưởng Revenant
Đua rào 3800 thước ngựa ta 6 tuổi trở lên Catégorie B

Đạm-b-Đông	44	Đạm sập	45
Ô phụng	41		

Phần thưởng Cầu kho
Đua rào độ chấp 2200 thước ngựa ta 4 tuổi trở lên Catégorie A

Centaure	35,5	Mạnh-t-ngọc	39
Đạm phụng	36,5	Vang hùng	34,5

Phần thưởng Hocmôn
Đua trơn độ chấp 1600 thước ngựa ta 3 tuổi Catégorie B

Auto	49	Bích hoa	30
Vang phụng II	45,5	Le Beut	30
Kim anh	43	Vàng chim	30
Ô hùng	33	Ô nâng	37,5
Đạm tiêu	35	Hồng điều	41

Phần thưởng Aéro
Đua trơn 1000 thước ngựa lai 3 tuổi và 4 tuổi trở lên

Thanh long	4[illegible],5	Valencia	47,5
Maury	49	Meneur	43
Lutteur	49	Bouvelet	47,5
Xích long	47,5		

Phần thưởng Excelsior
Đua trơn độ chấp — 2000 thước ngựa lai 5 tuổi trở lên chưa ăn độ nào 300 p. trong mùa.

Phi thoan	30	B galop	32,5
Fleur d'amour	31	Longphung	31
Hùng ngọ	33	Tàu bay	43
Le Reine	46	Phi san hồ	41,5
La Lune	33	P. Errant	32,5
Brin d'or	44,5	Gia phu nữ	35
Eminence	47,5	Victoria	35
Kim sen	33	Blanc nez	52

Phần thưởng Gia iateur
Đua trơn 4000 thước 700p. ngựa lai 5 tuổi trở lên.

Rouvelet	51	Huỳnh-long	48,5

Lời bàn

Kỳ nầy không có độ ngựa nào đáng coi hơn độ ngựa lai ba tuổi chạy chung với ngựa bốn tuổi vì từ hôm đầu mùa đến nay mới gặp nhau kỳ nầy để thử sức. Xem ngựa lai ba tuổi mùa nầy không có con nào hơn ngựa lai ba tuổi mùa rồi, thế thì chắc phải mất phần thưởng.

Độ thứ nhứt.— Độ nầy đi rào ba ngàn ba trăm thước để cho ngựa sáu tuổi sắp lên nếu 1 ngựa. Con Đạm Sập dá bay mà bên không cần phải bàn luận dông dài. Cứ việc đánh nó *gagnant* thì như tiền vô bằng. — Mà có thua thì ngựa nhà bằng ngã!

Độ thứ nhì. — Cũng đua rào độ chấp. Con Đạm-phụng chở rất nặng, nếu có nài giỏi cỡi thì nó cũng ăn được vì là hơn ký rồi có 1 kilô tuổi.

Đánh Đạm-phụng *gagnant*, Vang-hùng *place*.

Độ thứ ba. — Cũng độ chấp. Con Auto chở nặng quá không thế nào ăn được đâu. Con Vang phụng cũng hay mà chở nặng thì chắc phải nhường cho Kim-Anh và Bích hoa. Con Hồng-điều cũng hay mà có tánh kỳ khôi dượt chừng quá, không hiểu ra đua chịu chạy chăng, lo chở nhẹ chắc có phần. Con Bích hoa và nặng không phải dở.

Theo ý tôi muốn đánh Kim-Anh *gagnante*, Vang-Phụng và Bích-hoa *placés*. Đánh với Hồng-điều.

Độ thứ tư. — Độ nầy ngựa 3 và 4 tuổi chạy chung. Con Maury hay hơn hết nhưng mà què nghỉ lâu không biết sức lực làm sao trường phải kém hơn Xích-Long, con Meneur hay hơn hết trong đám lai 3 tuổi nhưng mà chậm lục hơn Xích-Long và Maury con Lutteur bền lắm song không lẹ.

Tôi chỉ đánh Xích-Long *gagnante* Maury *placée* đánh với Meneur.

Độ thứ năm — Độ chấp nầy ngựa dự đua rất đông mà ngựa hay nên kể là: Eminence, Brin-d'or. Phi sang hồ, Tàu bay Le Reine. Con Blanc nez chở nặng quá nghe nói không đua.

Con Eminence chở tuy nặng song chắc ăn nhứt được. Con Brin d'or không què thì có lẽ nhì ba, con Tàu Bay tấn phát qua.

Nên đánh Eminence *gagnante*, Tàu bay Brin d'or *placés*.

Đánh với La Reine.

Độ thứ sáu.— Chạy 4.000 thước gần dùng ba vòng mà chỉ có hai con chạy thì đánh con Rouvelet chớ có đánh con nào khác đâu. Con Huỳnh-Long làm sao hơn Rouvelet được.

Đánh Rouvelet *gagnant*.

Nài-Ròm

RẤT THUẬN TIỆN TỪ' ĐÂY

Cờ Quan... Cờ Quan; ai nghe nói Cờ-Quan mà không muốn chơi. Khắp cả trong nước ai cũng thích chơi Cờ Quan. Vì Cờ Quan là một món chơi rất giải trí rất thanh nhã, rất thú vị.

Tiếc vì Cờ Quan hồm nay chỉ có bán ở Saigon còn ở các tỉnh khác chưa có đâu bán, làm cho chư qui khách ở xa Saigon muốn chơi Cờ Quan cũng khó mua cho được.

Từ đây muốn thuận tiện, cho nên các hiệu buôn ở các tỉnh kể sau đây điều có trữ bán Cờ Quan, cũng y giá định, một bàn cờ và con hột nguyên bao giá 0$40.

Các hiệu buôn có bán Cờ-Quan

Saigon: Hiệu Nguyễn-đức-Nhuận Hiệu Nguyễn-văn-Trận.
Châudốc: Hiệu Nguyễn-văn-Chiểu **Hàtiên**: Trần-kiết.
Rạchgiá: Hiệu Nguyễn-ngọc-Thái. **Travinh**: Hiệu Nam-Huê.
Sadec: Hiệu Nguyễn-kim-The. **Bêntre** Bùi-quang-Nho.
Longxuyên: Hiệu Trâm-Khuê. **Tânan**: Hiệu Nguyễn-hữu-Dư.
Soctrăng: Hiệu Lâu-Các. **Càmau**: Hiệu Trương-vạng-Hên.
Tràôn: Hiệu Lương văn Thông **Biênhòa**: M. Tỵ nhà thuốc tây.
Mytho: Hiệu Đỗ-thị Dần, **Bària** Hiệu Thomas Đạt.
Cholon: Hiệu Công-Thành số 300 đường Marins.
Vinhlong: Hiệu Lê-văn-Nhiêu **Gocong** Hiệu Võ-đình Dần.
Cântho: Hiệu Phan văn Nghĩa. **Longmỹ**: Hiệu-Nguyễn văn-Ngôl.
Baclieu: Hiệu Trần văn Tia **Pnompenh**: Lý-hữu-Dư.
Hànội: Photo Hương Ký **Huế**: Hiệu-An-Nhơn

Chú ý, xin chú ý

Những mandats, thơ từ chi thuộc về Đông-Pháp-Thời-báo và Thần-Chung, xin nhớ từ đây về sau cứ gởi ngay cho Thần-Chung, 23 đường Hamelin Saigon.

A LA PENSÉE

50, đường Charner

Ở đây có bán các thứ vành bông để đi đám ma. Kiểu bông rất ngộ mà giá lại rất rẻ.

Hỏi tại nhà Mme JUD.

(Bán luôn vừa ngày vừa đêm).

NHỜ'N DỊP GẦN TẾT

Đồ để tết anh em bà con không gì quý bằng:

RƯỢU BỒ HIỆU MAUBAR

là một thứ rượ'u thiệt tinh hảo có pha (cola-coca quinquina và glycéro phosphate)

Từ nay tới tết hễ ai mua rượ'u bổ MAUBAR thì Bổn-Đườ'ng sẽ tặng không một ve dầu măn (Essence de menthe) thiệt tốt hiệu ĐẦU-CHÂU

Có bán tại:

ĐẠI-PHÁP ĐẠI DƯỢ'C PHÒNG

Môn bài 84-90, Dương d'Ormay — SAIGON

Nº 32816

Saigon — Imp. du Than-Chung

Le Gérant: NGUYEN-VAN-BA

POINSARD & VEYRET **SAVON CADUM** POINSARD & VEYRET

Tiệm bánh tây.

NGUYỄN - VĂN - ĐẮC

19, Avenue Jaccaréo Cholhn và 31- 33, rue Sabourain Saigon

Bấy lâu nay đặng qui khách hoan nghinh ấy là lòng thành thật của Bổn hiệu mà cũng nhờ qui khách giúp cho nhà Nam nên tôi đặng vững bền phát đạt

Nay Bổn hiệu lập thêm trong *Cholon đường Avenue Jaccaréo số 19 hiệu là* :

Pâtisserrie et Salon de thé Nguyễn-văn-Đắc bán các thứ bánh tây và bombe glacée các đồ giải lao, đồ điểm tâm, ít món đồ mặn tây hoặc là Annam và bao lãnh các tiệc trà hoặc rượu Làm các thứ bánh cho đám tiệc có bông có chữ điều làm được. Xin qui khách tới mua ít nhiều cũng là ơn lắm lắm.

Chủ nhơn kính thỉnh

SÁCH CỦA

Nữ-lưu Thơ-quán bị ăn cắp chăng ?

Sách của N. L. T. Q. mỗi tháng đều có gởi đủ cho mấy ngàn đọc-giả, có sở-phát-hành chăm nom không sót một người, nhưng vì cớ nào phần nhiều đọc-giả còn cứ than phiền rằng không tiếp được đủ số sách? Sách của *N. L. T. Q.* bị ăn cắp chăng? Sách của *N. L. T. Q.* bị người ta mượn đọc đặng chăng? Thật là khó hiểu, vậy bao nhiêu người bị mất đã hay rồi còn bao nhiêu người bị mất mà chưa cho hay thì kiếp cho hay để chúng tôi làm hết một bản tổng kể rồi tư mang vào Chánh sở-điền-thơ Saigon mà kêu nại

Còn ai thiếu sách chúng tôi sẽ in kỳ khác mà thường ngay cho.

Bầy lời cần kíp xin chủ đọc-giả lưu ý.

Nữ-lưu thơ Quán
Gòcong

Madame

F. LÊ-QUANG-TỨ

36 bis, Boulevard Bonnard Saigon

Kính cáo đồng bào.

Tôi mới lập một chỗ sơn máy, sơn tay các thứ xe hơi. Sơn theo lối âu-tây. Công việc làm rất cẩn thận -- Giá rẻ hơn các nơi khác, xin qui khách lưu tâm chiếu cố, tôi lấy làm cảm ơn lắm.

Chỗ sơn xe
36 bis, Bd Bonnard Saigon

GIÁ BÁO
Thần-Chung

Một năm.	12$00
Nửa năm.	7 00
Ba tháng.	4 00

Mandats xin nhờ để cho
M. Nguyễn-văn-Bá
Quản-lý nhà Thần-Chung.

Dĩa VICTOR mới !

Của cô
PHÙNG-HÀ
M. năm CHÂU
ĐỒNG-BÀO-NAM
Cô NĂM-NHỎ
M. hai THẮNG
và M. sáu ẤT

Là những Đào và Kép trứ danh ở Nam-kỳ hát vô dĩa lần thứ nhứt.

Đại-lý : INDOCHINE FILMS & CINÉMAS

106 Boulevard Charner :-: Saigon

TIN TRONG NƯỚC

NAM-KỲ

VINHLONG

Nói chuyện cũ

Ngày 26 tháng chạp Annam năm rồi đây chẳng hay là ngày gì mà hương chức trong hạ tổng cùng cai - phó tổng Bang-biện hội đồng, ông nào cũng khăn đen áo lớn, lũ lượt kéo nhau lại dinh một ông quận. Hỏi ra mới biết ngày ấy là ngày của mấy Thôn đi lễ tết tiết Nguơn-ang cho ông Quận nầy. Ít vào ngoài tiếng đồng hồ thì mấy ngài lần lượt kéo ra hồi hám thì người ta nói rằng : tiền đem dưng đến tủ mà chờ đợi hết hơi, vô phải qui ra phải lui, ngoài ra chẳng có một chén trà-lợt một tiếng cám ơn. Thật là trên đời có ai chịu nhiều sự chồ tâm cho bằng làng với tổng.

Nói rồi luôi chơn.

Đáng buồn cho ông mô khị xưa bày ra chi cái lễ tết đến bây giờ cũng chưa thấy cải - lương lượ..

Một tiệc cầu thần

Tại tổng M. Ng. thuộc làng H. L. có tên D. thuở nay là người có danh tiếng về sự hộ-đỡ mà cầu thần cùng mấy nhà oai-thế, dầu tốn bao cũng không nệ. Mới hôm ngày mùng 2 tết nầy, thiết một tiệc rất tốn phí đặng rước một ông quan đến dự, ý làm như vầy cho được kẻ trông vào phải kính oai. Lúc bấy giờ ác-vàng gần chen bóng, tiệc rượu đã sẵn bày, người nhà khăn áo trang hoàng, ra vào đều để mắt trông. .... trông..... Tiệc đó, người đâu? không lẽ để chuyện dở-dang thêm buồn cười cho thiên hạ? nên sai em là Hương-q-T. đến lạy-lục—cầu khẩn rước quan, mà quan nầy cũng ngộ ; quyết một mực từ nan không dự. Thôi về anh em đánh tửu mà coi có vẻ buồn thảm, pháo không đốt, lân không múa, lo đem đồ đi trả, đó là rồi một tiệc cầu-thần.

Phong vỏ

Cái tổng làm phách nửa.

Có người khi chưa ra làm tổng thì tánh nết nhỏ nhoi hòa nhã mà đến khi làm được ông-tổng rồi, thì họ tưởng họ là ông Nguyên-Soái trong tổng vậy. Bởi vậy cho nên họ đối đãi với làng một cách tự-thị lắm, mà cho đến đối với Bang-Biện hay là Hội đồng địa-hạt cũng vậy.

Vậy nay sao-lục một lá-trát của thầy cai tổng kia gởi cho thầy bang biện nguyên văn như dưới đây cho kí an-quan tưởng.

N.... Trát cho Bang-biện..... tuân cứ tôi có đăng tờ bẩm của làng H.... H..... thưa tên D..... vân.... Q...... an vườn và tuộng của ông bá nộ số thuế là ....p. mà đến tháng nầy không chịu đóng thuế về năm 1928.

• Vậy thầy phải bắt tên Q..... rồi cho tờ bẩm làng giải cho quan lớn chủ-tỉnh gấp. xong rồi thầy phải phúc bẩm tôi hay chờ đừng bỏ qua

Nay trát.

Châu chưa? Thầy bao nhiêu lời lẽ trong bổn trát nầy thì đủ chưng cho cái tánh làm phách mà phải gớm. Xét ra cái địa-vị của Cai-tổng và Bang-biện thì cũng chẳng trên dưới là bao, mà cả giọng nói nghe như ông Chánh soái vậy.

(1) Cái hạng người sao có tài lên mặt với người trong nhà hoài hạt đặng khinh bỉ.

RACHGIA

Cái nạn góp chợ

Từ ngày chợ Rạchgià bán đấu giá cho chà «chetty» góp thì cũng nhiều khi góp quá luật định, nhưng cũng nhờ có hương chức làng Vĩnh-thanh-Vân và quan tuần thành phân xử nên lũ da đe này không dám lấy lừng nữa.

Đến ngày 1er Janvier 1929 thì chà (chetty) mãn hạng đấu giá lại giao về phần làng góp : làng có mướn một người chệc một người sous chef một người secrétaire và nhiều người collecteurs.

Chúng tôi là con buôn ở châu thành Rạchgià, vì nghèo chỉ lo trồng rau cải đem ra chợ bán lấy tiền hầu nuôi cả gia quyến bảo vi. Bấy lâu bị lũ da đen lừng lẫy ; nay nghe làng góp thì chắc sao cũng được công bằng, nào dè đâu hết lũ chetty lại gặp người đồng chủng !!

Chúng tôi hàng ngày bị ông xếp đánh giá góp quá nặng, là vì ông chưa quen luật góp tiền chỗ, thì chỉ nhờ thầy secrétaire nói lại giùm. Nhưng mà chẳng biết sao mô. Lần ông góp nặng thì chúng tôi đều có kêu ca hầu nhờ thầy nói lại giùm, chẳng biết thầy có nói lại không mà ông xếp cũng chẳng hề hạ giá !!...

TRA-ON

Vụ kiện của chà-và

Chợ tết ở Trà-ôn ngày 27 bỗng nhiên bọn chà và góp chợ tăng tiền chỗ quá hạn. Một người bán thúng, rổ dọn hàng chừng 2 thước vuông chúng nó góp đến hai đồng bạc, nhứt nhứt món gì nó cũng tăng giá góp một cách quá rộng. Chúng nó viện cớ rằng «Ngày Tết. Góp-đáp» Bạn hàng đều phải chịu ôm lòng vì Công lý chẳng dự đến mấy chú chà Đen. Ông Nguyễn-văn-Kết ở Cù-lao-Mây thấy thế không đành nhắm mắt làm ngơ để cho bọn da đen hút máu đồng bào, Nên mời cùng các bạn là M. Tong và Cường đi khắp chợ cắt nghĩa cho bạn hàng biết rằng luật định góp mỗi thước vuông 0p08 và thưa với làng sở tại xin đi làm enquête chà góp quá phép. Các ông chà ra đi theo giữ bọn chà không cho góp quá giá đã định trong tờ bẩm. Bọn Chà nghĩ sao chẳng biết đến ngày 29 lại cho không góp vụ rằng các ông ngăn cản không cho nó góp, việc nầy rồi vụ đã có giải lên Biện-lý Cầnthơ xử huề và dặn Chà không đặng phép tăng nữa. Nhưng sao bọn Chà lại vô đơn tại Cầnthơ kiện thường tiền thiệt hại, đến 1er mars sẽ đem ra tòa xử lại.

CAITAUHA

«Cẩu» bắt giáo

«Bẩm» «Cẩu» đây không phải là vì «cẩu» là chó.

Nhà ông Hội-đồng kheo sắm con chó sao mà to quá thế?

Mỗi buổi sáng, nó đều có chực sẵn ngoài đường, để rượt, sủa mấy bà, mấy cô đi chợ.

Ai có biết con chó nầy thì lấy làm khổ cho lúc lại qua. Lắm người bị nó cắn rách ống quần ; cũng có người vì sợ nó cắn mà nhảy tới càng dưới sông. Mấy đứa nhỏ trong xóm đi mua rượu cùng dầu mở, bán về rủi gặp chó, thì mở dầu đổ ráo, còn rượu đổ chai cũng chẳng còn.

Còn một nỗi khổ hơn nữa, là mấy trò nhỏ đi học, hễ mà gặp chó, thì sợ chạy xó đổ mực, vấy đầy áo quần, mà khi lên trường lại trễ.

Thầy hội đồng ơi, thầy có nhớ câu «.... chó dữ mất láng-giềng» không? Vậy thầy nên xiềng nó lại, hoặc muốn thả thì mua đồ mà khớp mõ (muselière) nó lại. Để người qua lại khỏi đều sợ sệt.

Từ - Sĩ.

CULAOMAY

Hội khuyến - học phát phần thưởng

Ngày 30 Janvier tại trường học làng Hậu - thạnh và Long-hưng dọn dẹp trang hoàng, học trò đông đủ, ấy là cuộc phát phần thưởng của hội khuyến-học Culaomây. Đúng 3 giờ chiều thì ban trị sự và cha mẹ học trò tựu đến, có quan chủ quận Trà-ôn chứng kiến. Ông hội trưởng đọc bài diễn văn cắt nghĩa về sự ích lợi của trẻ em đi học. Thầy giáo đáp từ và cám ơn hội. Kế quan chủ quận tỏ rằng : ông thay mặt cho quan chủ tỉnh và quan đốc học Cầnthơ đến chứng kiến và để lời cám ơn hội có lòng chung vui sốt sắng cùng Chánh-phủ lo đều công ích trong xứ và khuyên bảo cha mẹ học trò. Vỗ về trẻ em cho siêng năng cần mẫn.

Khi ông hội trưởng K. 1. 1.. kêu tên từ trò phát sách vở viết mực và bằng cấp ban khen của hội, (vì trước khi hội có khảo thí học trò chấm đậu cao thấp.) Phải chi hội khuyến-học các nơi đều làm như vậy thì lo gì đường học thức của bọn thiếu niên không tấn bộ.

Tịch-thượng *lai cảo.*

LA RIZERIE MODERNE

159-161. Boulevard de la Somme, Saigon

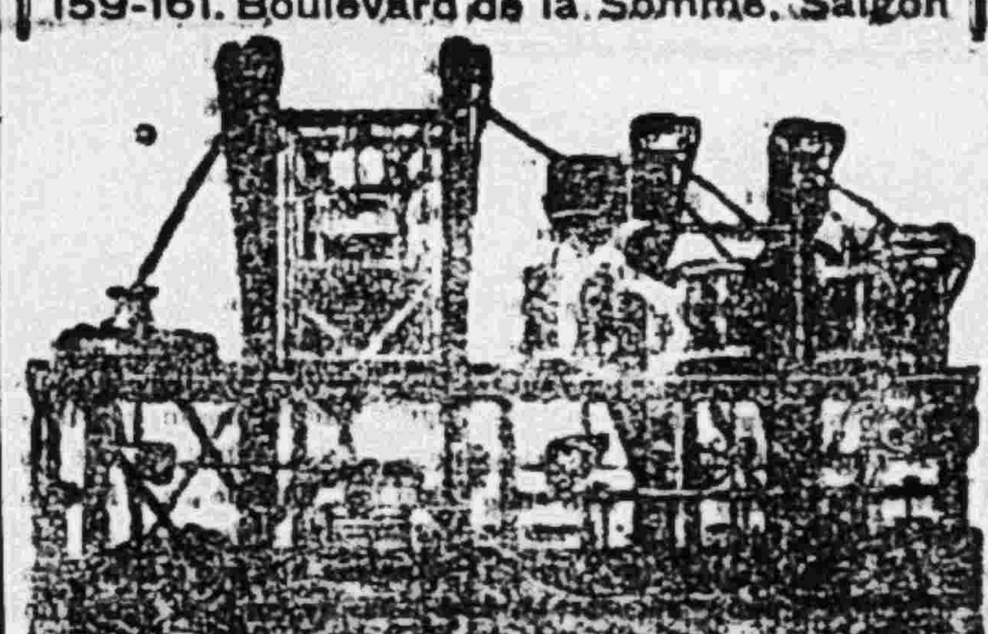

Làm đại-lý độc quyền cho nhà Koerber et Naumann bên Đức-quốc, đàn và ráp đủ cỏ theo nhà máy xay lúa gạo bất luận lớn nhỏ.

Cối chà type ENGELBERT chạy bằng mặt đàn, rất nhẹ, chạy ít hao dầu mỏ.

Máy đứng và nằm DIÉSEL chạy nguội không cần gì thêm lửa.

Bán máy xay café.

Đuôn bán rất thiệt thà. Đã giúp nhiều nhà máy xay lúa gạo.

Thị - Trường tiêu - tức

GIÁ BẠC

Ngày 1er Mars 1929 .....

GIÁ LÚA

Ngày 1er Mars 1929	
Vinhlong	6 5[illegible]
Gocong	6 4[illegible]
Baixau.......	6 2[illegible]
Balieu.......	6 32
Cambodge thứ trắng	6 7[illegible]
Cambodge, thứ đỏ	5 85

GIÁ GẠO (kể 100 kilos)

Gạo số 1	10 3[illegible]
Gạo số 2	10 8[illegible]
Gạo số 3	9 4[illegible]

TIN TÀU

Tàu tới

Ở PHÁP SANG
Porthos 6.3
Bougainville 8.3
Lt St Loubert Bie 12.3
Cap tourane 16.3

Ở TÀU VÀ NHỰT
André Lebon 15.3

Ở BẮC VÔ
Ct Dorise 5.3
Cap varella 4.3
Ango 5.3
Claude chappe 4.3

Tàu chạy

SANG PHÁP
Ango 9.3
Ct Dorise 10.3
Cap varella 9.3
Compiègne 5.3

RA BẮC
Claude chappe 7.3
Bougainville 12.3

SANG TÀU VÀ NHỰT
Porthos 9.3
Lt St Loubert Bie 16.3

Phong bại

Tôi là Huỳnh-văn Phát đại hương-Cả ở làng Tân-đông Trung. Tôi ruổi mang bịnh phong bại rút và ho, uống thuốc đủ hết danh y mà uống chừng nào thì nằm mẹp chừng nầy, mỗi lần đi ỉa máu ra cả chén, giàn ăn một miếng dưa hấu, ăn vô khỏi cũ một lát khạc ra một chén tuyết, tết sức ra huyết rồi giây qua ho khúc khắc, ho hoài may đâu có Năm Thơi là người đánh xe ngựa điểm chỉ kêu tôi lên thầy **Phạm văn-Hiền** *ở làng Thới-tam đông, tổng Long-tuy-thượng, Hóc-môn* ông coi mạch rồi bốc hai thang thuốc về uống hết rồi lần riêng đi được chúc đỉnh, rồi lên lấy một thố thuốc cao uống hết rồi mạnh như xưa. Nay tôi đăng vào tờ nhựt báo như ai có bịnh tìm thầy thì mạnh.

SINDEX *N° 1, Rue Lefebvre SAIGON*

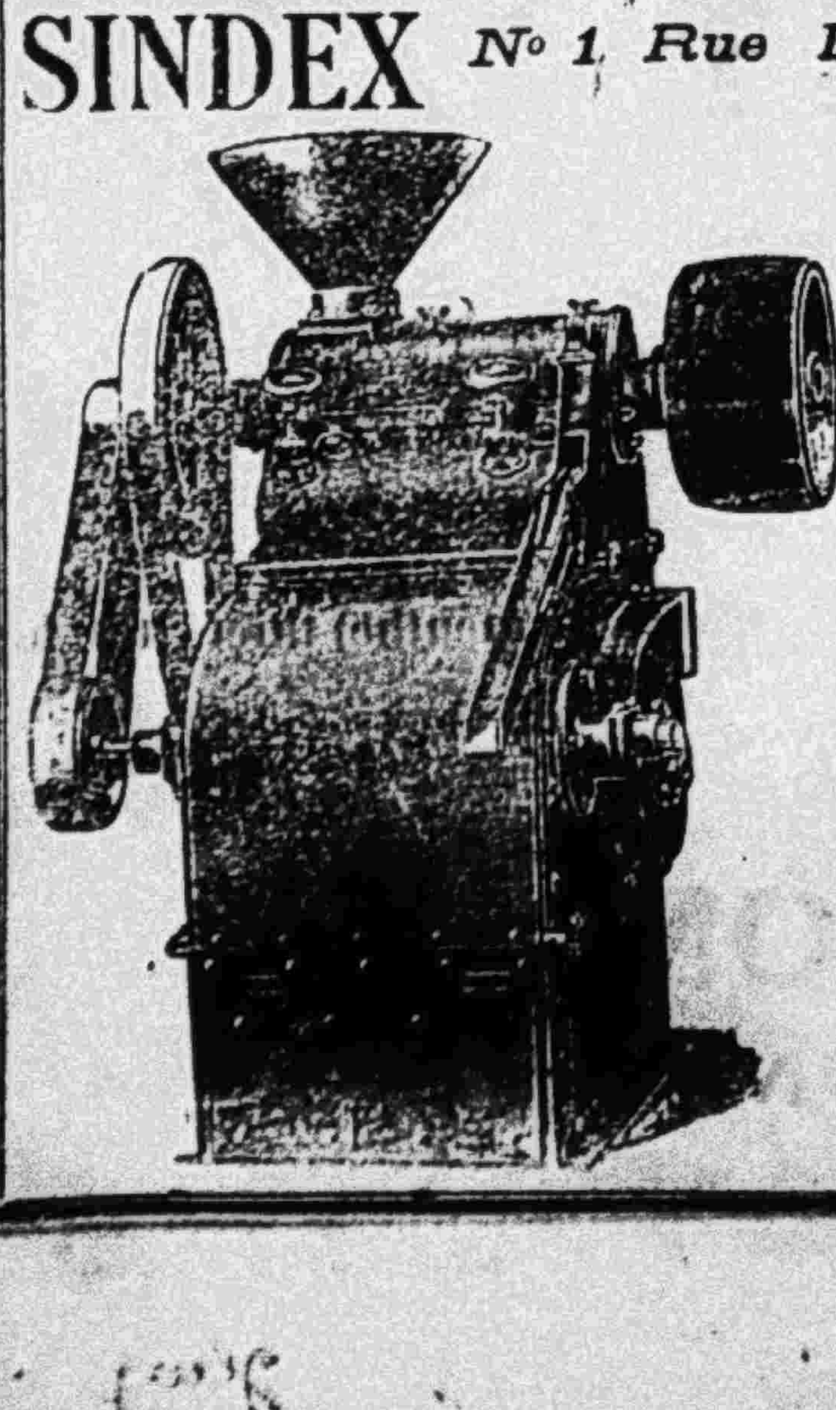

INSTALLATIONS
complètes de
RIZERIES
de tous tonnages.

Sự cần-kiệm và tân xảo của cái cối xay lúa gạo nầy :

1° Nó có một con dao mà thôi :

2° Nó có cây quạt gió, để hút hơi nóng đi, làm cho hột gạo mát và thổi trấu đi riêng.

Giá phải chăng.

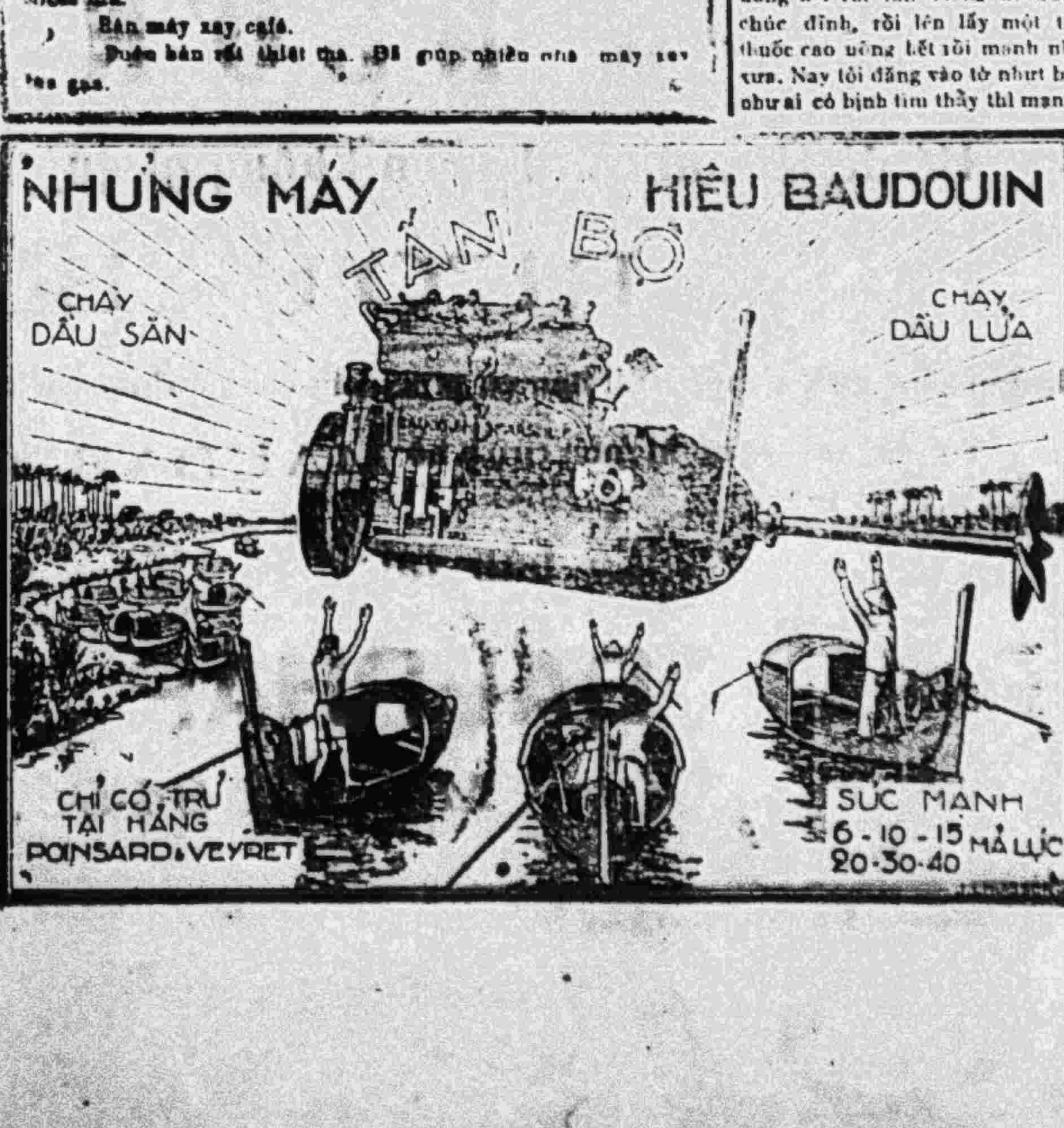

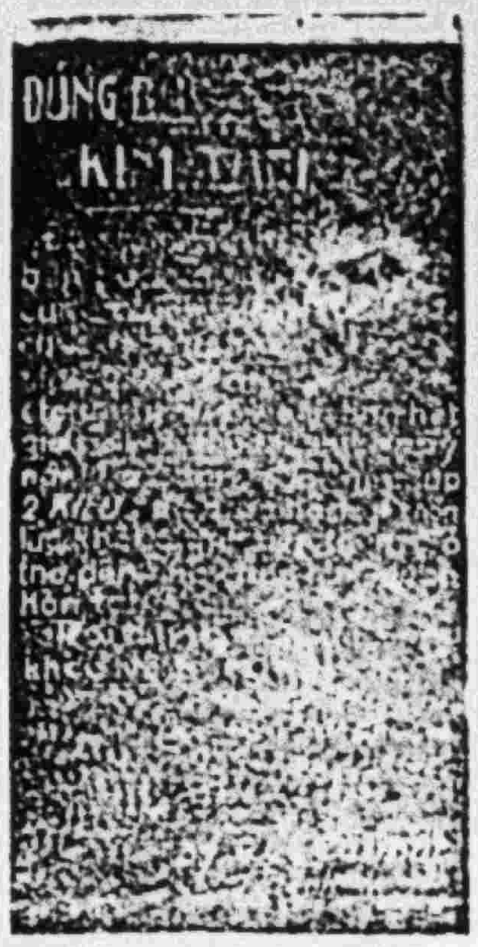

QUỐC-TẾ

TIẾT-KIỆM HỘI

(VẠN-QUỐC TRỢ SỨC HỘI)

HỘI NẶC DANH PHÁP [illegible]

Tư bổn của hội

55.000 lượng (1/2 đóng rồi)

1.000.000 quan phật lăng 1/4 đóng rồi

QUẢN LÝ CÕI ĐÔNG-PHÁP

25 đường Guynemer :-: SAIGON

Téléphonne 571

Hội các vé tiết-kiệm lại

Xổ số lần thứ mười bảy

Ngày 28 Février 1929

Serie số 1050 được ra.

Vé Tiết Kiệm số 1621, được hồi lại theo như giá tư bổn mình để.

MỘT NGÀN ĐỒNG

Về kỳ về phần ông Nguyễn-văn-Tung thầy thuốc ở Saigon

Xổ số kỳ tới nhằm ngày thứ năm 28 Mars 1929 3 giờ chiều.

Tại phòng làm việc của hội, 25 đường Guynemer, Saigon

Ai muốn lấy vé Tiết-Kiệm của hội lại tại mấy người Courtiers hay là Agents của hội, hoặc đến phòng văn Quản-lý Đông-Pháp số 25 đường Guvnemer, Saigon.

Có một cuốn sổ các nghĩa rành gởi cho người nào hỏi.

Phòng khán bịnh ở Cầnthơ

của

Ông Trần-văn-Nu, y-khoa Tấn sĩ.

— Tốt-nghiệp tại trường Đại-học Paris —

— Chuyên-trị đủ các chứng bịnh —

17 Boulevard Gallieni — Cầnthơ — ngang trước bia kỷ niệm.

Ai là người có bịnh nên đến cho ông Trần là một tay [illegible]

Sách luật

Ông Nguyễn-thanh-Khiết có xuất bản một cuốn sách luật có ích cho xã hội Annam; sách ấy có bán tại tại nhà của cô Nguyễn-thị Kinh, 3 rue Rolland Garros Saigon và tại Chợ-mới Saigon quận số 11.

Giá mỗi cuốn .... 0$16

tiền gởi sách .... 1$.

các ông chủ xe hơi nên chú ý

CARROSSERIE PEINTURE

Réparation Mécanique

Saigon có một tiệm Nam-hiệp-Thạnh là có phòng kiến rộng, sơn xe hơi thiệt tốt và mau, sửa đủ các thứ máy xe-hơi rất cẩn thận, đóng thùng xe rất mau kiểu rất đẹp.

May mui xe và áo nệm (capotes et housses) có đủ các kiểu thiệt có. Sang dưa làm chiếu lấy xe không mất công cho đợi. Charger bình accus, bảo lãnh đủ ampere dùng được lâu.

Các quí khách ở Lục-châu muốn hỏi công chuyện về xe-hơi xin viết thơ thương nghị, bổn hiệu sẽ trả lời liền.

Nam-hiệp-Thạnh

Bùi khải, Directeur

168, Bd. Galliéni — SAIGON

Téléphone n 178

[illegible] xe điện khi Cholon

[illegible] QUÁN

CẦNTHƠ

Hôtel Central

Là nhà ngủ sạch sẽ, đẹp nhứt vì bổng nhiều [illegible] Cầnthơ. Nhà cất mới vừa rồi, theo kiểu và kim thời. Mỗi phòng đều có nước máy, mỗi phòng hạng nhứt có phòng tắm riêng. Mỗi tầng lầu có nơi cầu tiêu máy.

Cũng có phòng rộng lớn, nguyên một căn nhà, để riêng cho quí hành khách đi đường có đem bà con theo đông.

Nhà ngủ ở trung ương châu-thành, đường đại lộ Delanoue, ngang nhà in Hậu-giang, là nơi rất [illegible].

Giá tiền phòng mỗi 24 giờ từ 2$ tới 5 p.

Nhà ngủ lại có bán cơm Tây, có tâu bếp rất khéo.

Quí vị hành khách có dịp đến Cầnthơ, xin mời ghé lại nhà ngủ chúng tôi một lần thì rõ cách chúng tôi làm ắt là vừa lòng quí khách.

ĐỖ VĂN-Y

Quản-lý nhà Trung Châu-lữ-quán

Xin chư quí vị lưu ý

Ai muốn đi chụp hình [illegible] Xin chư quí vị hãy lưu ý có dịp rẻ quá, rẻ quá. Tại nhà hình [illegible] có bán rẻ những thứ máy 9x12 và máy 18x24 rẻ quá, xin quí vị đến đó mà mua kẻo hết.

1 cái máy 13x18 mà chambre vuông và 1 cái chassis ống kiếng anastigmat [illegible] 6 và obturateur normal arrière 1 [illegible] bằng [illegible] đồng máy bằng [illegible] vậy giá bán 170p.00

Còn máy 13x18 cũng vậy giá bán [illegible]

Xin chư quí vị do nơi nhà hình [illegible] Vidal, môn bài 118, 120 đường [illegible]

NỮ-LƯU THƠ-QUÁN

GOCONG

Mới xuất bản quyền

NỮ-ANH-TÀI

Các bạn thanh-niên nên xem Văn hay chuyện lạ.

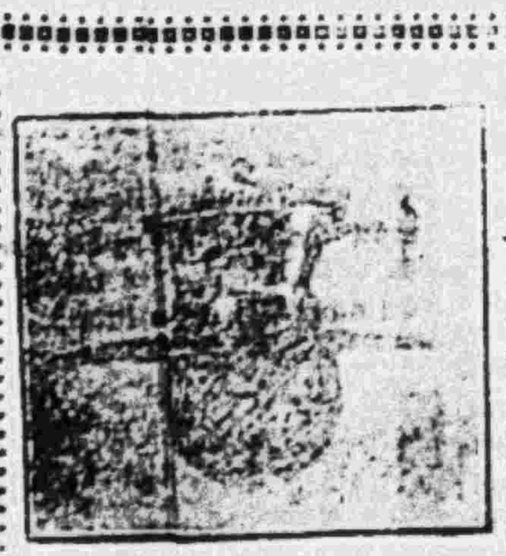

TẠI HÃNG

ĐẠI-ÍCH

383-385, đường Thấy-bình

CHOLON

Bán đại hạ giá

Đèn succès 101, sức sáng đặng 200 bougies trọn bộ, thùng 5 litres, 5 thước giây ống bom tay giá 16 p. 00.— Gởi theo cách lãnh hóa giao-ngân thì tiền phí-tổn người mua phải chịu.

Các vị nào muốn mua sỉ đã có giá riêng.

Còn các kiểu đèn Plafonnier, có bán tại cườm chai đủ màu rất đẹp, sức sáng đặng 60 bougies cho tới 200 bougies.

Kỳ này bổn-hiệu bán rất rẻ. Xin quí-vị mau mau tới mua gặp dịp may rẻ đặng lựa chọn — Vị nào ở xa muốn hỏi điều chi gởi thơ thương-nghị, Bổn-hiệu sẽ trả lời ngay.

Chủ nhơn kính cáo

TÍN-ĐỨC CỦA

Nữ-lưu Thơ-quán

Gòcông

Kính cáo chư em

Chúng tôi ra đời mới có nửa năm xuất bản được 6 quyển sách nhỏ Trung Nam Bắc các chị em đồng bào tán trợ nên cơ sở đã vững vàng, số độc giả có mấy ngàn người mua năm, mà cũng bấy lâu và mandats còn bay đến như bươm bướm. Sang năm kỷ tỵ này chúng tôi xin tận tâm kiệt lực quyết đền đáp cái đặc ân của [illegible] vận động bao [illegible] cho. Bắt đầu *tháng Mars 1929* chúng tôi định mỗi tháng phát hành 3 lần sách. Nhằm ngày 1 tây, 10 tây, và 20 tây.

Sách ra ngày 1 tây và 20 tây sách do bộ biên-tập N.L.T.Q. trước tác hoặc dịch-thuật. Sách ra ngày 10 tây là sách lựa rút của các thơ xã hoặc tùng-thơ hạ kỳ soạn ra *(Chúng tôi làm thế ấy là có ý giúp lần mấy bạn đồng nghiệp nào có sách hay mà kém thế phát hành và làm cho đẹp lòng độc-giả N.L.T.Q. khỏi phải thêm tốn công chọn lựa sách hay của nhà xuất bản khác)*. Mỗi tháng gởi sách cho độc giả tuy là 3 lần nhưng giá sách và cách trả bạc cũng y như xưa nghĩa là

6 quyển (2 Tháng) 1$80

18 quyển 6 Tháng 5$[illegible]

12 quyển (4 tháng) 3$[illegible]

Ai bao làm mua sách trả bạc liền càng tốt, nếu nghi ngại thì cứ mua trước, sau sẽ trả bạc cũng vậy (Cách này riêng cho chị em ở Nam-kỳ thôi).

Chúng tôi đang lo lập riêng nhà in và mua toàn giấy nội hóa để sau này in lấy sách và định giá cho thiệt hạ hơn nữa.

Bấy lời làm tin cho chị em ai chưa là độc giả của N.L.T.Q. và nhân buổi xuân thiên kính chúc cả thảy được vạn sự lành, sau trước một lòng đầu là muốn dám xa xuôi, cũng xin chớ quên tôi là kẻ đã vì chị em mới ra mặt.

Nay kính

Mme Phan thị Bạch Vân

Chủ-nhiệm

Nữ-Lưu-Thơ-Quán.

Téléphone N° 11

Gocông

Tái-bút. Có nhiều chị em sẵn lòng yên mua giúp sách từ 6 tháng nay nhưng chưa gởi tiền đến, vậy ít ngày nữa chúng tôi sẽ nhờ người đáng tin cậy là M. Nguyễn-khắc-Trương đi cổ động nhà thuốc Đình-Dần, sẵng dịp thâu luôn giúp cho. Chúng tôi ước mong rằng M. Nguyễn-khắc-Trương sẽ được khắp nơi đồng bào hoan nghinh và tiếng dần về mọi phương diện.

Chúng tôi xin đa tạ trước.

Ai muốn đề quảng cáo vào sách N.L.T.Q. Xin cứ bàn ngay với M. Trương.

RẤT NHIỀU ĐỒ MỸ NGHỆ BẮC

ĐỨC-LỢI

105-109 Rue d'Espagne :- Saigon

(Kế dinh quan Xã-tây)

Bổn tiệm mong ơn quí vị chiếu cố trong ba năm nay nên bổn tiệm được thạnh đạt.

Vậy nên bổn tiệm lúc nào cũng có sẵn 20 bộ ghế Salon kiểu Tây, Annam, canh cải rất khéo rất hợp thời trang, tủ chưng theo Salon kiểu rất lạ, tủ thờ, kiểu, tranh liễn, bình phong đều chạm rất xảo, tuồng kiểu bằng trắc và gỗ.

Đồ theo: Lư, chơn đèn đúc toàn thau lọc nước rất tốt kiểu kim-thời bình bông và các món bằng đồng đen thiệt tam khí chưng theo Salon rất đẹp.

Đồ thêu màn, tranh, áo gối, nệm, v.v...

Bổn tiệm chỉ mong bán nhiều chớ chẳng mong lời nhiều.

Vậy xin mong tấm lòng hạ cố của quí khách mà cho thương nghiệp của bổn tiệm được bằng người ngoại bang thì bổn tiệm lấy làm cảm ơn quí khách lắm lắm.

Chủ nhơn kính cáo.

PHÙNG-VĂN-LÂN

105-109 Rue d'Espagne — Saigon

Yêu « THAN-CHUNG » thì phải cổ động cho ai nấy đều biết « THAN-CHUNG » là một cơ quan của [illegible]

Ai hay? Ai dở?

[illegible] trong mọi việc xảy ra trên cuộc đời tất hẳn có anh hùng [illegible] chẳng quản gì công lao khó nhọc, đánh đuổi quân cố loạn, xô hào cho nghĩa quan trọng đáng [illegible] một bên anh hùng có kẻ [illegible] tự cho là anh hùng, không [illegible] trời cách đất, [illegible] cương, chỉ [illegible] lại phong cảnh, tay [illegible] mùa vàn mùa, nếu hỏi [illegible] biết có gì, đến lúc công [illegible] thành, tưởng mình là dòng vai tuồng quan trọng nhứt trong chỗ kịch trường mới rồi, chẳng khác gì "con kéo xe" (mouche du coche của La Fontaine tiên sinh.

Nay bây giờ có anh hùng không? Tìm chẳng có mà nghĩ lại thì như [illegible] — Các bọn lao động làm từ mai đến chiều, đổ mồ hôi sôi nước mắt, thiên đường đổi màu lấy cơm làm các việc mà tất cả đời không được hưởng kết quả đích đáng không kể nào tự đắc là người tài giỏi, thế cũng anh hùng cớ sao?

Trên bực lao lực ấy, lại có hạng khác, chỉ ăn không ở nể, biết tìm cách bóp hong người nầy lọc thịt người kia nuôi nấng cái hung tàn đủ ác đời lấy kẻ sinh nhai cho đến [illegible] quên cả nghĩa vụ mình làm người đời. Vậy vẫn tưởng thuộc một bực riêng xa kẻ chân lấm tay bùn kia, cho là oai vang sang trọng lắm quên gốc tích mình đi rồi Quân [illegible] mấu ấy vẫn tự nhận đời đời cái danh giá mà nhiều người đã làm nên.

Ở nể là đã tội lỗi với xã hội rồi mà ăn cướp danh giá người, lại càng tăng tội lắm nữa.

Ai hay? ai dở? Bao nhiêu kẻ cỡi đầu trâu lưng ngựa đầu lâm cả Sử ký khi Napoleon thắng trận; có bao giờ kẻ đến thiên muôn tên lính đem thân trôi nổi chiến trường để ghi thêm Austerlitz hay Eylau cho người nọ.

Muốn cho cái gì là hay dở, cũng nên thương xót đoái hoài đến kẻ đã bán thân lại phải mất danh, tuy đối với công cuộc to lớn là danh nhỏ, song có bao nhiêu danh nhỏ mới thành danh đại dột cho kẻ khác mang lấy thật vinh vang.

Song xin hỏi thử, mang vậy có nặng vai không?

Thanh Khê

Phỏng vấn lo về việc thương mãi

Lo về việc mua bán đất ruộng, nhà phố, vườn v-v., lo bao các việc kiện thưa đến tòa và lo bao về việc tờ giấy sao lục các tờ giấy tại toà án và các tòa bố. Vậy xin quí khách có điều chi hoặc tranh tụng nơi tòa hoặc muốn xin sao lục tờ giấy đều chỉ xin mời đến phòng văn tôi mà thương nghị và tôi tính cho các ông khỏi tốn kém vô ích. Xin mời đến phòng văn tôi tiếp rước từ tế vì tôi có một người annam lưu thông ngôn trong nhà nước và đã có giúp việc nhiều năm nơi phòng văn của các quan trạng sư nên rất thông về việc kiện thưa và lo xem xét tờ giấy rất kỹ lưỡng cho quí khách.

Xin thỉnh các ông có việc đến phòng văn tôi môn bài 117 rue d'Espagne Saigon.

LEANGY

117 rue d'Espagne Saigon

Tiểu-thuyết *Nhơn-tình-ấm-lạnh* tác-giả Hồ-biểu-Chánh, trọn bộ 8 cuốn 2$40; *Tái-mạng Tương-đồ*, tác giả Nguyễn-chánh-Sắt, in an thứ hai, có sửa lại đủ sự tích là một bộ tiểu-thuyết có giá trị nhất của ông Sắt bộ 2 cuốn 0$80; *Muốn thì được* (Ai-nhĩ-lan cách mạng sử) 0$15; *Đông-phương Tây-phương*, văn-chương Châu-Á và Châu-Âu, 0$15. *Sách dạy nấu ăn theo phép Annam*, in giấy trắng tốt 0$50. *Mọt chữ trinh*, tác giả Phan-đình-Long 0$40; *Tam-quốc-diễn-nghĩa* trọn bộ bìa Carton 2 cuốn 10$00; *Nhạc-phi* trọn-bộ đóng bìa carton. 2 cuốn 7$00. Còn nhiều sách khác kể không xiết, xin viết thơ hỏi mục-lục; *(không gởi lãnh hoa giao ngân)*.

Tín-đức Thư-xã

Imprimerie-Librairie-Papeterie

37, Rue Sabourain, Saigon

TRƯỜNG

NGUYỄN-VĂN-MÙI

10, Rue Martin des Palliers, 10

Ngang ga Dakao Saigon

Dạy các khoa đây rất chuyên môn [illegible] tự quyết rằng những học sanh của trường khi chung khoa sẽ được [illegible] tất. Nếu liệt quí muốn đăng [illegible] rằng hơn xin đến tại trường coi [illegible] dạy đó thì biết.

Chuyên dạy khoa

Bút toán Thương mãi. Thu xếp đo sách tính sổ sách nhà buôn kiểm cho [illegible] tố, dạy cách khỏi sự sai sót. Lớp học dạy ban ngày mỗi bữa từ 2 giờ tới 3 giờ rưỡi.

Đánh máy viết và cách dùng máy nhỏ trong nhà buôn. Chỉ các cách bực cần kíp cách đánh những giấy [illegible] nhà buôn luật sư, nhà nước, ngân hàng, v. v.

Viết thơ từ đơn trang theo nhà buôn và các cách làm những toa phiếu, giấy [illegible] cùng các giấy tờ khác của nhà buôn [illegible] ngân hàng (documents commerciaux). Hai khoa này dạy giảm.

Có đủng chỉ muốn hỏi cho rành xin viết thơ thương nghị.

Lãnh biên chép giấy tờ, đơn trang [illegible] máy viết và in thơ từ, cahier des charges bằng máy Duplicateur, làm [illegible] và kỹ.

Lãnh làm sổ sách nhà buôn trúng [illegible] làm kế toán và mau.

Nhựt-dụng Từ-hàn

Ấy là tên của quyển sách rất hữu ích; sách ấy có đủ những mẫu thức tờ giấy thuộc về Bàn-khoản ruộng đất như là: Tờ tương phân, chúc-ngôn, cho, đổi, mua bán, cầm cố, vay thế, tòng chi, tờ hội bổn tộc cử thủ bộ, phá hương hỏa, mãi lại thục, chuyển thục vân vân... Đặt để phải cách rành rẽ lắm; có giải nghĩa mỗi tờ phải làm sao cho đủ phép theo luật bộ của người Bổn-quốc, còn tờ nào phải bị hủy bỏ.

Giá mỗi cuốn .... 1$00

Ai muốn mua xin gởi thơ và mandat cho:

Mr. Lê-văn-Giỏi *ở Saigon, 93, Rue Pellerin*

Mua mau kẻo hết

Chớ có tham dài

Trong các vị độc-giả, nhiều vị có lòng yêu bổn-báo mà gởi bài thời-sự lại cho. Bổn-báo rất cám ơn. Tiếc rằng các vị cũng có tánh «tham dài», có nhiều ông trong một bài thời-sự mà dùng đủ các lối văn, nào tả cảnh, nào tả tình, nào nghị luận, nào phê-bình, một cái thời-sự mà viết đến mười trang giấy lớn, dài hơn một cái đoản-thiên tiểu-thuyết. Như vậy rất không tiện. Vì nếu mỗi bài cứ dài bằng ấy, thì một tờ báo, chỉ vài cái thời-sự là hết, còn chỗ đâu để các bài khác.

Vậy xin các vị có lòng gởi bài thời-sự cho bổn-báo thì nhớ rằng: Nếu là việc không quan-hệ, chỉ viết tóm lại chừng nửa trang giấy viết, dài nửa thì một trang là cùng. Nhứt là trong các thời-sự, không nên hạ lời phê-bình.

B. B.

AI MUỐN CHẠY ĐẶNG 70 KMS MỘT GIỜ BẰNG CANOTS NHỎ MÁY HƠI, 25 MÃ-LỰC

1· — Khỏi trả thuế!

2· — Khỏi phải chauffeur!!

3 — Khỏi mục vỏ vì đi về ba lươi, khiến lên phơi và thao máy cắt!!!

Hẹn trước [illegible] đặng chạy thử và bán tại nhà.

M. Henri Hovancam ở Cầnthơ —

Canots hiệu nào khác (50 mã-lực cũng đặng) muốn thử chơi thì sẽ rõ-giá chơn!

AU CHIC LAGRANDIÈRE

121 Rue Lagrandière Saigon.

Đóng giày tây và giày thiêu Annam đủ kiểu, khéo nhứt, giá rẻ.

GARAGE ORIENTAL

58-60, Quai de Belgique 1, Rue d'Alsace.

Sửa xe-hơi đủ kiểu [illegible] kỹ lưỡng làm [illegible] thật-thà, lại mau chóng mà giá rẻ không đâu sánh kịp. Đóng thùng xe đủ thứ. Ai hỏi giá cả sẽ làm một tấm giấy có giá cả cho không.

Có trường dạy cầm tay bánh xe hơi cho đến khi có đặng bằng cấp. Lại có dạy những điều cần ích để có thể xửa lấy xe hư hỏng [illegible] giá cả phải chăng. Giữ gìn xe, lau dầu xe và [illegible] xe mỗi tuần-lễ một lần, giá cả xin thương nghị.

Sửa [illegible] xe-hơi [illegible] không cả ngày cả đêm, ngày chúa-nhựt [illegible]

PHOTO KHÁNH-KÝ

54 Boulevard Bonard

-:- SAIGON -:-

Chụp bóng và chuyên môn rọi hình lớn vừa khéo mà lại rẻ

30x40 Màu đen từ	5$50	cho tới	8$50
— màu không phai	7 00	—	9 50
50+60 Màu đen từ	9 00	—	15 00
— màu không phai	12 00	—	17 00
50+60 Hình vẽ bằng mực tàu			30 00

Ai muốn làm [illegible] thêm tiền tùy lớn nhỏ

Trong hình muốn sửa đổi cách, nào cũng được

Quí khách muốn dùng cỡ nào thì xin gởi hình kiểu, gởi nhà giây thép và khi làm rồi chúng tôi sẽ gởi cách lãnh hóa giao ngân rất tiện lắm

J. C[illegible]

Adresse [illegible]

N°. 36 [illegible] Saigon [illegible]

N°. 215 Quai Mytho Cholon (Binh-tây)

Bán góp

Thiên nghệ nghề [illegible] xay [illegible] đàn và ráp nhiều cái rồi đều vừa lòng quí khách.

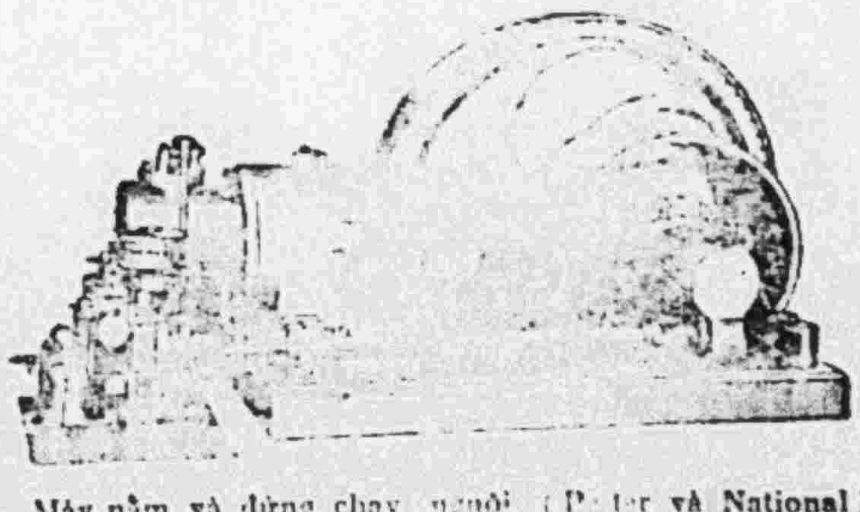

Máy nằm và đứng chạy [illegible] (Peter và National) chạy bằng dầu mazout (cặn [illegible] dầu mỏ) cũng có bán lò lửa chụm trấu (chaudières máy hơi Machine à vapeur.)

Có thứ từ 5 - 10 [illegible] trắng có cối gạo trắng, lức bàn sàn (không nát) gạo [illegible] ra phân biệt.

Cối chà (gọi là cối Cốphe) và đồ phụ tùng.

Xin mấy ông muốn thương nghị và hỏi thăm điều chi xin gởi thơ cho người Compradore của tôi là: Vương-văn-Thêm.

GHẾ XÍCH-ĐU

GHẾ KIỂU THONET

BÁN TẠI

THĂNG-LONG

20, Đường Sabourain

Saigon

Cần dùng

Một người thợ điện và một người thợ máy biết sửa xe ân-banh (en panne)

Hỏi tại nhà báo.

AU REGRET

76, Boulevard Bonnard

TRÀNG HOA TANG

(couronnes)

bằng cườm và bằng sành

Kể giá từ 8p.00

Giá riêng cho các hội Lương hữu và cho các người mua đi bán lại.

Ai muốn mua tràng hoa nên đến đó mà mua, vì ở đó làm đại-lý cho mấy hãng lớn tại Paris và Marseille.

PHÁP HOA NGÂN-HÀNG

Banque Franco-Chinoise

— Hãng bạc công nghệ và Thương-Mãi.
Tư bổn dóng đã hết . . . . 50.000.000 quan
Vốn của Banque Industrielle de Chine. . . . . . 50.000.000 quan
số tiền dự trử . . . . 22.319.000 quan
chánh chủ bàn trị sự : Ông Griolet, chánh-chủ bàn trị-sự của hãng bạc Paris và Hòa-lang. Ông quản-đốc của chánh-phủ Pháp : De Celles. Tổng quản-lý : ông Carrère.

Đã các chi cuộc ở Paris, Lyon-Marseille — Bắc-Kinh — Thượng-hải — Thiên-Tân — Hương-cảng — CÁC SỞ ĐẠI-LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP.

Hải-phòng — Hanoi — Nam-van — Vinh — Đà-nẳn — Qui-nhơn — LẠI CÓ SỞ LÀM VIỆC Ở HUẾ và Thanh-Hóa.

Ở Saigon số chín mé sông Belgique góc Đường Guynemer.

Làm đủ các công cuộc thuộc về Ngân-hàng.

Gởi tiền theo kiểu « thảo xuất tư tiền Compt-courant » mỗi năm lời 3 phân. Gởi bạc Đông-Pháp. Gởi theo tiền Langsa, lời 2 phân . . .

Gởi . . . tiền cần-kiêm, xin do hảng bạc sẽ định tiền lời . . .

Gởi theo . . . ra phải có kỳ khắc, xin hỏi hãng bạc thì biết.

Chịu lãnh đổi tiền về chuyện giấy tờ buôn bán lại có nhận lảnh . . . traite, « giấy mua mandat giấy phép gởi tiền các nơi đồ thị khác văn vân.

Hãng bạc Pháp-Hoa lại có cho mướn tủ sắc thứ thiệt tốt, thiệt chắc chắn.

CHUYỆN VUI

CHO MAY DỨA NHỎ

1. — ANH MAY ĐƯỢC VÀNG VÀ BỌN ĂN CƯỚP.
2. — TRUYỆN CHÀNG NGUYỄN-PHIÊU-LƯU.
3. — TẤM DA TRÂU.

Bán tại nhà in C. ARDIN, đường Catinat, giá là : 0$20

Vua thuốc lậu

Xin giới thiệu hiệu thuốc Annam Từ-ngọc-Liên có nhiều thứ trị các bịnh người lớn trẻ con rất hay, mà hay nhứt là thuốc lậu, tìm là được thiên hạ hoang nghinh lắm, đã tặng cho cái danh là Ông vua thuốc lậu, thuốc đã dễ uống và bịnh bao lâu năm cũng đều mạnh dức nọc ; sanh con mạnh mẽ như thường. *Ở Saigon mua tại 30 rue Roland-Garros* ; các nơi cứ viết thơ kè kỷ cảng bịnh gởi cho tổng đại-lý là M. Đinh-thành-Song.

à Cáinhum (*poste*)

Muốn xin catalogue xin gởi 2 cắt bạc cò.

Tiệm trồng răng Annam Hiệu

TẤN-PHÁT

dit

Hồng - hoàng - Lợi

Đường Georges Guynemer, N° 61 (Ngang hông nhà sanh ở Chợ-cũ) Saigon

Kính cùng qui khách, tiệm tôi chuyên nghề trồng răng nguyên hàm, răng trắng, răng đen thứ thiệt tốt hoặc răng bịt bịch vàng, việc làm rất kỹ lưởng chắc chắn.

Như qui khách muốn trồng hoặc bịch xin dời gót lại tiệm tôi thời qui khách sẽ đặng vừa lòng.

Chủ nhơn kính cáo.

Au bon marché Saigonnais

NGUYỄN THẨM

54, Rue Vienot 54, Saigon

Lạo Thượng Hải rông tư khổ 0m75, thứ thiệt tốt,	một thước	1p.70
Lạo Thượng-Hải rông tư khổ 0m75 hạng vừa	—	1 30
Chemise soisette có một col	một cái	3 00
Chemise crépon Dantes hạng tốt	—	2 50
Chemise crépon Dantes hạng vừa	—	2 00
Chemise crépon hạng tốt có 1 col	—	2 50
Chemise rayure fantaisie tout pareil hai cols	—	3 50
Chemise madapolam parure rayures fantaisi 2 cols	—	3 50
Feutre velours noir « Huckel » thiệt tốt	—	16 00
Feutre marques « Flechet » bord nhỏ, kiểu mới	—	8 00
Feutre marque « Flechet » kiểu mới bord không viền	—	8 30
Feutre « Delion » kiểu mới, thiệt tốt, bord viền nhỏ	—	15 00
Feutre bord nhỏ có viền kiểu mới	—	7 00
Casques en liège « Coq Gaulois »	— 4 50,	9 00
Casque en liège « Phụng hoàng cầu »	—	4 00
Casque en liège « Phụng hoàng Cầu » đặng con gái	—	4 50
Casquette thiệt tốt « Hatters màu fantaisie	—	2 50
Chapeau piqué trắng và kaki người lớn và con nít bord thiệt lớn và vừa	— 1 00,	3 00
Giày Tennis « Fleet foot » Yachting	một đôi	4 50

May hat hiệu Rex của nước Suisse thiệt tốt nhiều kiểu mới có catalogue riêng.

Gởi đồ theo cách contre-remboursement, qui khách muốn được mau lẹ thì xin gởi trước chia tư một phần tiền.

Mandat để tên NGUYỄN-VĂN TỐNG *Directeur*

BUGATTI

Những kiểu xe Du-lịch

Những kiểu xe Sport

Garage JEAN COMTE

34 Boulevard Norodom

SAIGON

PHẠM-HẠ-HUYỀN

Transitaire

Bảolảnh - vận-tải, làm thuế douane các hàng-hóa xuất-cảng nhập-cảng và gởi lảnh đồ bagages.

Có tiệm bán sỉ : giầy giép, vải mùng, hàng bắc, tạp-hóa ph-ao « Việtnam ». Trà bông.

Ở xa xin gởi thơ thương-nghị.

36 rue Sabourain Saigon. *Téléphone : 231*

Hội làm gạch máy Phú-Hữu.

Xin các qui-ngài hùn Hội làm gạch máy Phú-Hữu *Société anonyme des Tuileries et Briqueteries Mecaniques de Phú-hữu Can-tho)* đóng góc tư tiền hùn đầu tại hội quán ở đường Trường-Bồ Cần-tho hay là tại các nhà Banque Đông-pháp.

Chánh chủ Hội trị sư lam.

Võ-hiệu-Dỏ.

GIÁ BÁO

Thần-Chung

Một năm.	12$00
Nửa năm.	7 00
Ba tháng.	4 00

Mandats xin nhớ đề cho M. Nguyễn-văn-Bá

Quản-lý báo Thần-Chung.

Truyện Tàu

Ngô-Việt Xuân-Thu

Mới xuất bản lần đầu. Mua sỉ lẻ do nơi Nhà-in Bảo-Tồn.

Đường Filippini.

. . . chùa chơn

Sư này cứu sống

Sư NGUYỄN-TRỌNG-ĐẠM

tại Giadinh

Ở giảng phố lầu bảy căng . . . chợ Bà-chiểu

Cứu bịnh ghiền a phiện hay . . . Ai có anh em bà con nghiền hay . . . cho mấy ông tiềm . . . viết thơ . . . gởi theo 1 con cò . . .

Thuốc ho sắc vàng

Thuốc này trị những chứng ho. . . ho gió, ho lao, ho tổn, ho sút . . . hà nang tấu mau. Hễ uống thuốc này vô trong một hai ngày thì thấy thuyên giảm nhiều ; ăn ngon, ngủ được, thì quả nhiên cốt ho phải tiêu trừ.

Bổn đường chẳng nệ tốn công về . . . Trung-Nguyên lựa chọn được nhiều thứ thuốc tốt đem qua Việt-Nam bào chế ra một thứ thuốc đề hiệu là Chỉ-Khái Hoàn, ai ai cũng đều nghe tiếng. Mua sỉ thì tính giá riêng. Các tỉnh đều có gởi bán.

Giá mỗi gói . . . . 0$10

Thần hiệu Phát Lảnh Hoàn

Bổn đường chế ra thuốc hoàn này chuyên trị hàn đàm tà nhiệt bốn mùa cảm mạo ; khi nóng khi lạnh, đầu nhức, các chứng trúng cảm, uống thuốc này tại tức kiếp hiệu. Mua sỉ tính giá riêng.

Giá mỗi gói . . . . 0$10

Mandat để gởi cho Huỳnh-Thanh chủ tiệm VẠN-AN-ĐƯỜNG

N° 82 Rue de Dannamont - Saigon

TAM THANH DƯỢC

Trừ-tê, bổ-huyết, giải-lao.

Hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG HOCMON

TẾ-CẤP PHÒ-NGUY TAM-THÁNH-DƯỢC.

1° Thần hiệu tê-bại hoàn « Kính cáo đồng-bào ai mắt bịnh tê-bại nhức mỏi thế nào mau mau gởi thơ đến bổn-hiệu TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG Hóc-môn kiếp lấy thuốc trừ tê mà uống thì ắc được mạnh giỏi, giá mỗi hộp 1$20. Vì như có kẻ nghèo nàn không tiền mà vươn lấy bịnh tê, lập tức viết thơ đến bổn-hiệu vui lòng gởi thuốc cho không.

Nguyên « Bất-thực-Ngôn ».

2° Sỉ lao bổ tạn hoàn, là thứ bổ tinh thần cho qui ông qui thầy, qui học-sanh bổ phổi trừ ho hoặc trừ mệt mỏi di tinh bổ lao giải trí, giá mỗi hộp 1$00.

3° Điều kinh bạch đái hoàn, Qui cô, qui bà dùng bổ huyết điều kinh và trừ Bạch đái hạ trừ xây xẩm, hết xót ruột hết nhức mỏi, dặng tư nhuận da thửa rất hay mỗi hộp 1$00.

CÁCH GỞI : *Mua thuốc, thơ, hoặc Mandat thì đề :*

M. TRƯƠNG-MINH-Y *Directeur* TẠO NHƠN-ĐƯỜNG.

N° 4, Rue de la Gare HÓC-MÔN

Qui ngài có mua ba thứ thuốc đây, xin nhớ mua mandat gởi trước it sở phí. *Muốn đến bổn hiệu do ngày b . . . xe lửa dọn.*

Ai muốn dùng vải đã tốt mà lại lâu rách thì nên đến

Hiệu : VẠN-HÒA

CHOLON

32, ĐƯỜNG GÒ CÔNG, 32

— Gần nhà máy của Thành-Sanh, ở cầu Ba-miệng, đi phía tay mặt —

— Giấy thép nói 102 —

Thì sẽ đặng vừa lòng. Vì bổn-hiệu lập ra đã gần 30 mươi năm nay, buôn bán khắp trong Lục-tỉnh, ai cũng biết rồi Vạn-hòa đã đẹp mà lại chắc, nhưng phải coi chừng kẻo lầm đồ giả mạo.

COI CHỪNG MẤY CÁI NHÃN

1 — 2 con cá kim ngư lại màu
2 — 3 Con cá kim ngư ba màu
3 — 1 Con cá kim ngư xanh
4 — Vạn-hòa con gà trắng
5 — Vạn xuân Long xe lửa
6 — Vạn hòa phi thoàn

VẠN-HÒA CHỦ NHƠN

KÍNH ĐỐN

THUỐC GIA TRYUỀN

RẤT THẦN HIỆU

CỦA HIỆU NGỌC-MIN-LANG Ở HANOI

Thuốc ĐAU LẬU và GIANG-MAI (TIM-LA) thiệt hay, bất kỳ bệnh nặng hay nhẹ uống thuốc này đều hết và không hại đường sanh dục, không mệt nhọc chi hết. Cách dùng thuốc thiệt là rẻ và không mất công gì hết.

Thuốc LẬU giá . . 0$ 70 một ve bịnh nhẹ uống 6 ve, nặng 10 ve LẬU KÊN thiệt nặng 15 ve thì hết.

Thuốc GIANG - MAI (TIM-LA) giá . . . . 1$ 50 một ve

Bệnh nhẹ uống 3 ve, nặng 5, 6 ve thì hết. Hai bữa uống một ve.

Ai mắc bệnh kể trên đây, xin mau viết thơ tôi sẽ gởi đi ngay theo cách LẢNH HÓA GIAO NGÂN.

Nếu ở xa không có nhà thơ thì mua có gần thơ gởi trả tiền trước cũng đặng và phải thêm tiền gởi riêng.

Có toa dạy cách dùng thuốc rất cẩn thận.

TRỮ BÁN TẠI TIỆM :

M. LÊ-TIẾN-CHỨC.

SAIGON, 59 RUE CATINAT — SAIGON

Lệ-Công-Hòa

công ty

62 Bd. Tổng-đốc-Phương Cholon

Téléphone N° 425.

Lệ-công-ty của các người thợ bạc Việt-Nam lập ra; làm đủ món đồ nữ trang theo kim-thời của các người thợ bạc danh tài, xảo thủ chế ra rất đẹp mắt. Công-ty có đủ đồ tạp-hóa (articles de bazar) và giày dép Bắc-kỳ và lại còn thêm những đồ gia-bát xưa, xem qua cái hạp cho qui-vị nào thích đồ cổ-tích.

Bổn Công-ty còn mở rộng phần hùn ; qui vị bảy ngài rằng nên vốn to chừng nào thì lợi to chừng nấy.

Vậy xin ai là thợ bạc Annam, ai là đồng-bào nào tâm, xin lưu ý.

LÊ-CÔNG-HÒA

công-ty cẩn cáo

N° 55 TIỂU-THUYẾT

NÀNG VỊ-TINH

(Dịch tiểu-thuyết tây)

Người dịch : VÕ-DANH-THỊ . . .

XV . . .

(*Tiếp theo*)

— Bộ anh điên rồi sao? như thế chẳng những vô ích mà lại nguy hiểm nữa ; anh phải biết rằng tôi chỉ có quyền thọ ơn của một người mà thôi. Thôi anh hãy yên đi, đừng nói chi hết, cứ để mặc tôi.

Dì ba nói :

— Nếu mướn được cái nhà ấy thì mỗi khi qua rảnh trong một vài ngày, qua sẽ ghé lên đây chơi.

Rồi đó, chúng tôi từ giã cái cảnh ấy mà trở về Ba-lê, vừa đi dọc đường, vừa nói chuyện mãi về cái nhà ấy.

XVII

Qua đến sáng bữa sau, Thu Cúc biểu tôi phải về sớm, cô ta nói với tôi rằng thế nào bữa ấy Công-tước cũng phải tới sớm và hẹn với tôi rằng hễ khi nào ông ta đi sẽ tin cho tôi biết ngay.

Thiệt vậy, nội trong ngày ấy tôi nhận được miếng giấy như vầy :

« *Tôi đi Bồ-Vân với Công-tước ; tám giờ tối nay anh phải chờ tôi ở nhà dì-Ba* »

Quả đến tám giờ tối thì Thu-Cúc về tới nhà và chạy qua kiếm tôi tại nhà Dì Ba.

— May quá, công việc đều tính được êm cả, cô ta vừa bước vào vừa nói.

— Mướn được cái nhà rồi sao? Dì Ba hỏi.

— Đặng rồi, Công-tước nghe tôi nói thì chịu cho mướn liền.

Tôi tuy không quen biết gì với Công tước, nhưng tôi nghĩ thầm trong bụng mà tự lấy làm hổ-thẹn vì mình đã lừa gạt người ta như thế.

— Nhưng còn chuyện khác nữa, chớ đã xong đâu ! Thu-Cúc lại nói :

— Còn chuyện chi nữa.

— Tôi còn phân-vân về chổ ở của Duy-Vân.

— Ở chung một nhà được không? Dì Ba vừa cười vừa nói :

— Không, trong khi đi Bồ-vân với công-tước, thừa lúc ông ta ngắm xem phong-cảnh, tôi đã có hỏi bà chủ quán thử bà có cái nhà nào tử-tế không, thì bà trả lời rằng có một cái nhà đủ cả phòng khách và phòng ngủ. Tôi tưởng thế cũng đủ rồi. Hỏi cho mướn bao nhiêu, bà nói sáu chục quan mỗi tháng, thì tôi liền đặt cặp ngay. Vậy là phải chớ ?

Tôi mừng quá, ôm lấy Thu Cúc mà hun.

Rồi Thu Cúc lại nói tiếp :

— Nếu ở đó được thì thiệt là khoái lắm. Tôi giao cho anh một cái chìa-khóa cửa nhỏ, tôi cũng có hứa giao cho công-tước một cái chìa khóa ngỏ nhưng chắc là ông ta không lấy làm chi, bởi vì nếu ông ta có tới thì chỉ tới trong lúc ban ngày mà thôi. Tôi tưởng chuyện này tôi muốn rời xa Ba-lê trong ít lúc thì chắc ông cũng lấy làm vui mừng, bởi vì vắng mặt tôi thì người nhà của ông cũng bớt nói om-tỏi đi được một ít. Thế nhưng ông có nói rằng lại làm sao một người xưa nay vốn ưa thích cảnh thị-thành như tôi mà bỗng dưng lại chịu đem thân đi chôn vùi trong chốn thôn-quê như thế : tôi trả lời với ông rằng bởi vì trong mình tôi đau yếu và tôi muốn tìm chốn u-nhàn để mà tịnh-dưởng. Ông già ấy có tánh đa nghi, nên thấy nói như vậy, ông cũng không tỏ ý gì tin tôi cho lắm. Bởi vậy nên, anh này, chúng ta phải cẩn thận cho lắm mới đặng ; thế nào rồi ông cũng cho người ta canh giữ tôi, chẳng những ông cho tôi mướn cái nhà, ông lại còn phải trả nợ cho tôi nữa, mà nợ của tôi thì nhiều lắm. Anh nghĩ làm như vậy có tiện không ?

— Được. Miệng tôi tuy trả lời như vậy, nhưng trong lòng tôi thỉnh-thoảng nó cứ ái-ngại về cái cách ăn ở như thế.

— Công-tước và tôi đã dạo xem cái nhà rất kỹ-lưỡng. Công-tước để ý tới từng ly từng tí. Anh thiệt là có phước lắm, cô ta lại tiếp, mới được một người triệu-phú sửa soạn giường cho mà ngủ.

— Nhưng bao giờ em mới tính dọn ? Dì-Ba hỏi :

— Sớm được chừng nào hay chừng nấy.

— Em sẽ đem cả cái xe và con ngựa theo chớ.

— Tôi khuân đồ đi hết thảy và sẽ giao cái nhà tôi cho dì coi giùm.

Tám ngày sau, Thu-Cúc đã dọn về Bồ-vân tôi cũng đi theo cô ta về đó.

Bắt đầu từ khi đó, cuộc đời của đôi đứa tôi lại xoay ra một cái vẻ khác thật khó lòng mà mô-tả ra đây cho hết được.

Trong khi chúng tôi mới dọn về Bồ-Vân, Thu-Cúc chưa bỏ hẳn những cái thói quen của cô ta được, và trong nhà ngày nào cũng thiết tiệc, nên ngày nào các chị em bạn gái của cô ta cũng kéo nhau tới chơi tấp nập ; suốt trong một tháng trời, không một ngày nào mà cô ta không phải tiếp đãi đều tám, mười người khách trong nhà. Còn Dì-Ba thì bao nhiêu những người quen biết với dì, dì đều đâu tới ăn uống chơi bời, không khác nào như nhà ấy là nhà tư của dì vậy.

Anh cũng biết rằng những tiền xài phí đó đều là tiền của công-tước hết thảy, nhưng thỉnh-thoảng dì Ba cũng có hỏi tôi năm bảy trăm, một ngàn, nói đó là Thu Cúc biểu hỏi. Anh Phải biết bây giờ tôi ăn cờ bạc được nhiều lắm, cho nên hễ mỗi lần dì-Ba nói lấy tiền cho Thu Cúc thì tôi lấy đặt đưa ngay ; tôi lại sợ rằng không biết chừng một đôi khi cô ta cần dùng nhiều hơn số tiền của tôi sẳn, vậy nên tôi tuốt về Ba-lê vay một món tiền bằng món tiền mà tôi đã vay hồi trước và tôi đã giữ trả đúng hẹn luôn-luôn.

(Còn nữa)

TRINH-THÁM TIỂU-THUYẾT (70)

ĐẢNG — X —

Dịch-giả : NHƯ NGỌC (Giữ bản quyền)

XXV

(Tiếp theo)

Thơ bảo-tang.

Trịnh-Minh nói.

— Bây giờ thì thôi, chúng nó hết muốn phó-mát cho tôi chết tụi kia hết sài được cách đó nữa song rồi chúng nó lại có cách khác chớ đâu có chịu thôi. Để rồi coi.

Khi chúng tôi ra về thì tuyết xuống trắng xóa ngoài vườn. Triệu-Thượng tiễn chúng tôi ra cửa, nói :

— Sáng ngày mai, tôi sẽ ra lịnh không cho ai được đi qua vườn, để cho có thể nhân có tuyết kiếm xem kẻ gian đi đường nào vô nhà, vì đi trên tuyết thì thế nào cũng có vết tích để lại.

Trịnh Minh nói :

— Để rồi coi.... Tôi thì chắc là nó sẽ tới nữa mà ông sẽ chẳng thấy vết tích chi hết trọi!

Ký-giả thuận miệng bàn để mấy cái bẫy ở trong vườn, song Triệu-Thượng không chịu, vì y e rằng vậy là tỏ ra y có lòng sợ sệt và chẳng y hay hai con chó y bị mắc bẫy thì lại thêm trò cười.

Sáng ngày bữa sau nữa, Triệu-Thượng sớm buổi mai lại nhà Trịnh-Minh. Y nói :

— Ông ơi, quả nhiên chúng nó lại vô nhà tôi lần nữa !

Nhà trinh thám điềm nhiên ra ý không lấy làm lạ mà rằng:

— Vậy à? Tôi đã biết mà...

— Lần này chúng nó lại táo-bạo hơn trước, lần trước nó vô nhà tôi, bỏ trên bàn viết của tôi một bức thơ, lần này nó đóng đinh lên tường một tấm biển...

— Có vậy ông mới biết tụi nó thủ-đoạn là thế nào !

— Trên tấm biển có viết một câu rằng: «Nói thì chết !»

— Nghĩa rõ ràng lắm...

— Tôi hiểu lắm chớ ! Song tôi chẳng quản chi, có một điều tôi không hiểu...

— Là làm sao hai con chó của ông để yên cho tụi nó vô thư viện của ông đóng đinh tấm biển lên tường, phải vậy không, thưa ông ?

— Chính như lời ông ! Tôi vẫn yên chí hôm nọ ông đã phá cái cơ mưu của tụi nó rồi thì thôi, chớ có dè đâu !

— Tất nhiên là tụi nó lại nghĩ ra kế khác.

Trịnh-Minh ngẫm nghĩ một lát rồi hỏi Triệu-Thượng rằng:

— Chó của ông không sủa tiếng nào sao?

— Có, có, hai con chó sủa dữ lắm, om sòm lúc bấy giờ đã quá nửa đêm, rồi sao thì lại yên lặng, không tiếng tăm gì nữa.

— Ông nói yên lặng làm sao? khi đó ở ngoài đường cũng không thấy ông gì sao?

— Có ! Tôi nghe thấy hai người say rượu cãi-lộn nhau ở ngoài hàng rào nhà tôi.

— Chó của ông bắt đầu sủa thì hai người say lại la chửi, chọc cho chó sủa dữ thêm, có phải vậy không ?

— Ông đoán trúng, có như vậy đó. Khi tôi thấy chó sủa thì trở gậy lên, rình xem có việc gì sẩy ra hầu sẵn sàng mà đối phó. Tôi dựa trong cửa sổ ngó ra thấy ai anh say rượu ở ngoài đường chửi lộn nhau rồi. Chợ hai con chó của tôi thì tôi huýt còi kêu chó cho chúng nó nín đi, đến chừng tôi thấy hai anh say đi xa rồi, chó của tôi cũng thôi sủa thì tôi lại vô trong giường mà ngủ yên cho đến sáng. Suốt đêm không nghe thấy tiếng gì lạ hết.

— Phải rồi ! Tụi nó khéo bày trò, thiệt tự-nhiên như thiệt. Ông ơi, hai người say rượu đáng từ cuối đó chính là những kẻ thù của ông chớ chẳng phải kiếm đâu xa.

— Ủa ! Có lẽ nào.... Tụi nó mà lại làm om sòm như vậy, cho mọi người đều thức giấc giậy sao ?

— Ấy chính là nó muốn làm ra vậy.

— Có đâu !

— Thì trong khi hai con chó của ông còn mắc sủa với hai người say đó, kẻ kia lên vô nhà ông đóng đinh tấm biển lên tường, cái mưu của tụi nó như vậy, đã quá nhiên rồi !

— Lúc ấy tôi cũng đã nghĩ như vậy, tôi bèn đi quanh trong thư viện để coi chừng thì chẳng thấy tiếng-tăm gì hết, yên lặng như thường.

— Muốn đóng đinh lên tường mà không có tiếng kêu thì dễ như chơi, có khó gì đâu.

— Tôi muốn được biết cách ấy thế nào.

— Ông đợi một chút tôi làm thử ngay cho ông coi.

Trịnh - Minh đi qua sang phòng giấy của y, một lát trở vô tay mang một cái hộp có mấy món đồ dùng của thợ mộc. Y đưa cho Triệu-Thượng coi một cái nút ve dút chặt trong một cái ống sắt, một đầu thì cái nút ve thò ra một chút, đầu kia có một cái miếng sắt tròn như cái nút ấo. Trịnh-Minh lại đưa một cái đinh như cái đinh thường cho Triệu-Thượng coi và nói :

— Ông coi tôi đóng cái đinh này lên tường mà không nghe thấy tiếng chi hết.

Nguyên lai cái nút ve dút ở trong cái ống sắt thì cứng ngắt, để nó lên đầu cái đinh mà đóng lên cái đầu nó thò ra ngoài cái ống sắt, thì cái đầu búa nện lên chất êm không sanh ra sự rung động, không thành tiếng được mà cái nút ve nhờ có ống sắt bao quanh thành ra dẫn lắm, cho nên cái đinh cắm vô tường như bị đóng cách thường vậy.

Trịnh-Minh đóng rồi cái đinh êm không có tiếng, Triệu-Thượng lấy làm ngạc nhiên :

— Ông tài-tình thiệt ! Chắc là chúng nó xài cách này chớ không còn cách nào !

(còn nữa)

Những điều cần phải nhớ :

Giá báo Thần-Chung : Một năm.... 12 p. 00, Sáu tháng.... 7 p. 00, Ba tháng..... 4 p. 00

Hễ mua báo, thì gởi MANDAT theo thơ và đề cho rõ ràng như vầy :

Nguyễn-văn-Bá, quản-lý báo Thần-Chung, 23 đường Filippini :: Saigon.

GIA-LONG HỌC-ĐƯỜNG

148-170 Đường Chasseloup-Laubat, Saigon

Ngày tựu trường 19 Février 1929

(Mồng 8 tháng giêng Annam)

Trường nhận học-sanh từ 7 tuổi, bang này ăn ngủ và chơi riêng, có bồi săn-sóc tắm rửa hằng ngày rất kĩ-can. Thầy dạy rồng là tay có đủ tư cách và tận tâm chịu khó.

Có lớp dạy chương trình đâu bằng cấp sơ học rồi, chờ đúng tuổi mà gởi vào trường Bổn-Quốc.

Mỗi tuần lễ mỗi lớp đều có một buổi học Hán tự và Luân-Lý Việt-Nam.

Những lớp trên có những vị nghiệp sư sau này chuyên dạy :

MM. Hồ-đắc-Thắng, *cử nhơn Văn-chương (Licencié ès lettres) chuyên dạy Pháp-Văn.*

Tạ-Văn-Du, *Tú-Tài khoa cách Trí và khoa Toán số (Bachelier ès sciences et mathématiques) chuyên dạy cách Trí và Toán-pháp.*

Nguyễn-phước-Quang, *Thành chung tốt nghiệp, tư cách giáo-dục* [illegible]

Nguyễn văn Linh, *Thành chung tốt nghiệp, cựu sanh viên Đại-Học Đường Hanoi.*

Nguyễn văn Bửu, *Thành chung tốt nghiệp* [illegible]

Lê Đàu, *Hương-Lô Tự-Khanh, chuyên dạy Hán Tự và Luân-Lý Việt Nam.*

[illegible] thơ hỏi cuốn điều lệ học tại bổn trường.

Muốn giữ-gìn con-mắt nên đến nhà Bán kiến MY-KHOUAN

229-231, Rue des Marins - CHOLON

Ngang ga xe lửa giữa Chợlớn

Mọi về kiến con mắt thì cũng có mo tốt thơ đẹp, nếu muốn cho được đúng tốt thì cần phải có 3 điều này

1. Coi mắt phải đúng, 2. Dùng thứ thiệt tốt, 3. Sang cách vừa.

Các ngài [illegible] kiến muốn được như 3 điều ấy xin đến nhà bán kiến MY-KHOUAN [illegible]

MỘT DỊP TỐT

Chúng-tôi khuyên các quí khách hãy đến nhà ngay tiệm Đức-Thành 81 đường Catinat Saigon.

Ở đó có một đồ ngủ với thiệt đẹp thiệt quí, ít khi được trông thấy.

Lại có đủ các thứ ống điếu cổ, đồ dùng vào việc thuốc phiện, [illegible] đồng và các thứ đồ cổ.

Xin mời các quí-khách đến coi, chắc sẽ được vừa ý lắm.

ĐỨC-THỊNH

81 Rue Catinat -:- Saigon

VÔI KHÍ ĐÁ

Đã rẻ mà lại có lợi

Giá rẻ vô song, và cực kỳ tốt.

Vôi khí đá dùng mà trộn với cát cùng ciment (xi man làm hồ phong tô vách gạch, thì gạch cứng vách chắc kiên cố không hư, dầu mà lấy sắt cây đập mạnh cũng không hư bể, còn tốt hơn bội phần thứ vôi căng lóng. Còn về việc sơn phết vách tường mà dùng thứ vôi này thì nhứt hạng tốt, nước trắng xanh mà đỉnh khắn không cần trộn với a-giao mà cũng không cần để dương vô vì tự nhiên nó có màu sắng, hễ sơn rồi rờ không dính tay, ruồi lằn không dám đậu. Các ông lãnh làm nhà của chưa biết sự lợi dụng của vôi này xin các ông dùng thử một lần thì biết. Các nhà thầu khoán Lang-sa đều dùng vôi này ít nữa là hai ba chục tấn một tháng. Còn thứ vôi này mà dùng bỏ vô ruộng và phân Mía dầu đất nào phèn nhiều cách mấy nó cũng làm cho hạ được. Mấy ông ở xa có đất phèn xin dùng thử một lần mới cho là lời tôi nói quả đáng.

Xin đồng bào chiếu cố, mua dùng thử thì rõ.

Giá bán lẻ lấy tại hãng 60 kilos là sáu cắt.

Muốn mua xin hỏi Mr T.N. Khánh làm tại hãng hãng đường Heurteaux Khánh-hội xuống dốc cầu mống hãng này bên tay trái, cũng viết thơ cho Mr Trương-nguơn-Khánh Dépositaire des chaux de carbure 34, rue Vassoigne TânĐịnh (Saigon) mà thương nghị, và chỉ cách dùng.

Trương-nguơn-Khánh
Dépositaire [illegible]
84 Rue Vassoigne TânĐịnh Saigon

KÍNH CÁO

Bán

1. Xe hơi Citroen 10 mã lực số trên bảy ngàn, giá 950 $

2. Nhà ngói vách đất để ở và để xe hơi, giá 150 $.

[illegible] Chợ Đũi Saigon

Muốn thi cấp-bằng trung học cho đậu

Như mấy ông đốc-học trường tư muốn cho học trò mình đi thi đậu, như học-sanh muốn [illegible] dậy đi thi chắc đậu Brevet elementaire Brevet d'E.P.S và Diplôme de fin d'année d'Etudes Primaires Franco-Annamite.

Tới đến số nhà 220 đường Pellerin có năm vị nghiệp sư tây cả thầy có cấp bằng và thạo nghề dạy chịu dạy đủ môn (Văn-chương, bắt vật, toán, đờn, văn vân).

Pour tous renseignements demandez écrire à M. Mariani entre midi et 15 heures à l'adresse ci dessus.

Xin đến từ 12 giờ tới ba giờ chiều.

Cần dùng

Một người thiệt-niên đứng đắn, chăm-chỉ, biết hỏi thạo tiếng Pháp và phải biết về xe hơi có thể đi coi thăm các nơi.—Phải có giấy tờ tốt.

Hỏi tại nhà báo.

Dịp tốt

Nhơn dịp về tây, muốn bán một cái xe hiệu Talbot 10 ngựa sáu chỗ ngồi, còn mới, ít xài mà giá rẻ.

Hỏi ông Tấn-Sĩ Lương y Ch. MASSIAS, Quan Thầy cai quản nhà thương Drouhet. Giây điện Thoại số 69 Chợlớn.

Một dịp rất tốt

Muốn bán một cái xe hơi hiệu Citroen B.12, máy móc hãy còn rất tốt, số 7185.

Xin hỏi tại số 100, đường Verdun Saigon

Nhà nông xin nhớ!! Rất hay!! Rất hay!

THUỐC KIM ĐƠN LOÀI VẬT

Elixir antiseptique Vétérinaire de M. Cao-văn-Kiêm diplômé de l'Ecole Vétérinaire de l'Indochine

Trị ôn-trùng rất hay : Bịnh dịch trâu bò, heo gà, Các bịnh truyền nhiễm loài vật. Bịnh thiên thời gà vịt. *Đau bụng*, sình ruột, Kiết máu, bổ lao ngũ tạng

Puissant bactéricise: Pestes bovine et porcine, Septicémies hémorragiques des animaux. Cho'éra des poules, Coliques, indigestions, dysenterie hémorragique, grand réparateur des organes.

Bán sỉ và bán lẻ :

Tại nhà thuốc M. A. Veisse, *Pharmacien de 1ère classe. Pharmacie — Droguerie Française du Cambodge 5, quai de Verneville — Pnompenh.*

Hay là nhà M. Cao-văn-Kiêm. Vétérinaire auxiliaire,

à Pnompenh

Giá bán mỗi chai 1$20 gởi contre remboursement. Đường kim Đại-lý Xin gởi thơ thương nghị.

Bổn hiệu mới nhận được ở bên Pháp gởi qua một thứ máy kêu là

Motocamera

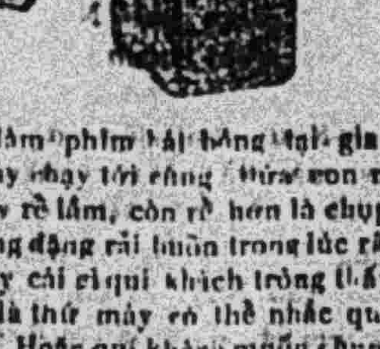

Pathé Baby giá 106 p. 00

Dùng đặng lấy hình làm phim hát bóng tại gia. Cách dùng rất [illegible] nhấn cái nút, tự nhiên máy chạy tới cùng, thứ con nít chừng năm tuổi [illegible] đặng, vì cách sài máy này rẻ lắm, còn rẻ hơn là chụp hình nữa. Thì [illegible] máy qui khách có thể dùng đặng rải buồn trong lúc rảnh, vì quí khách dùng nó mà có thể chụp đặng hết chạy cái gì quí khách trông thấy và bất kể là cái gì hễ muốn chụp là đặng liền, thiệt là thứ máy có thể nhắc quí khách thấy lại những việc quí khách làm đã qua rồi. Hoặc quí khách muốn chụp gì hay muốn làm việc gì để kỷ niệm về sau thì máy này lại tốt nữa.

Bổn hiệu lại có bán thứ máy dùng chiếu những phim quí khách đã chụp bằng thứ máy nói trên kia kêu là :

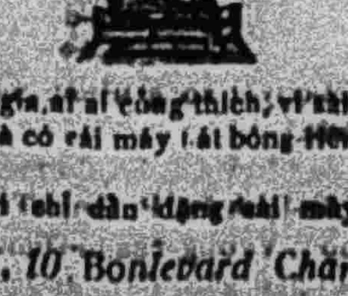

Pathé Baby giá 58 p. 75

Là thứ máy chiếu bóng tại gia, ai ai cũng thích, vì sài nó chẳng tốn là bao nhiêu, mà nhà nào cũng nhiên là có cái máy hát bóng riêng của mình. Cách sài cũng rất dễ và cũng tân tiện nữa.

Hãy xin mục-lục và tới thử dùng cái máy này nơi hãng

PATHÉ-ORIENT, *10, Boulevard Charner*, SAIGON

Huỳnh-công-Phát học-đường

19 à 33 Bd Kitchener (Cầu Ông lãnh) Saigon.

Bãi trường ngày 30 janvier 1929

Tựu trường ngày 1er Mars 1929 nhằm ngày 20 tháng giêng Annam

Bổn trường lập ra từ năm 1911 tới giờ, mỗi năm học sanh nơi bổn trường đi thi đều đậu được đa số, là vì bổn trường tận tâm lo lắng trong sự giáo dục đức-dục cho học-sanh và năm nào cũng chọn rồng thầy có đủ tư chất và thiện nghệ về khoa giáo huấn.

Mấy vị giáo sư dạy Kỳ nhập học này, xin tin dưới đây ;

Mme Grmi et, cấp bằng trường đẳng và cấp bằng thiện nghệ về khoa giáo huấn, cựu Đốc-học trường Tư-thục bên Đại Pháp.

M.M. Jules, Cử nhơn Văn-Pháp.

Trương-Văn Huấn, Cử nhơn khoa Lý-học.

Trần phạm-Hồ Tú-tài khoa Văn-Pháp.

Hoàng-minh Giám, Cấp-bằng cao đẳng trường sư phạm Hanoi, cựu giáo sư.

Nguyễn-khoa-Tá, Cấp-bằng cao đẳng trường sư phạm Hanoi, cựu giáo sư.

Alexis Nghĩa. Cấp-bằng tốt nghiệp, Cựu giáo viên,

Trần-thượng-Tuân, Cấp-bằng tốt nghiệp trường sư phạm Saigon cựu giáo viên

Trần Xuân-An, Cựu giáo viên, quyền Phó-Đốc-học trường tỉnh Bình-Thuận,

Lê tấn-Lạc Cựu giáo viên.

Nota : Kỳ tựu trường này bổn-trường có lớp dạy rất học sanh có Cấp bằng sơ học rồi mà muốn thi vào trường lớn nhà nước, như Collège Pétrus-Ký và trường sư phạm Saigon Ecole Normale d'Instituteurs Saigon.)

Từ lớp nhì (Cour Moyen) sắp lên, có giáo sư Tây và Đầm dạy. Xin viết thơ đến chỗ trước và hỏi điều lệ Bổn-trường.

Bán

1. Xe hơi Citroen 10 mã lực số trên bảy ngàn

2. Nhà ngói vách đất để ở và để xe hơi.

Hỏi nhà n. 46 Đường Frère Guillerault ngang nhà thờ Chợ đũi Saigon

AI MUỐN ?

NGÀN NĂM CÒN MỚI CÁI XUÂN SANH

Hãy muốn nhà Họa sĩ Thái - bình - Dương vẽ bức hình để ngàn năm không phai.

Giá rẻ [illegible] người [illegible] Và couleur giá tiền gấp hai. Peinture à l'huile gấp hai couleur. Khăn sếp học [illegible] 2$50, cẩm nhung [illegible] [illegible] Gabardine [illegible]

Gởi tiền trước phân nửa đã.

Bo-nhu-Dương, Họa sĩ
264 Rue Paul Blanchy
Saigon

INSTITTION "HOÀNG-TỶ"

82, Boulevard Kichener (Cầu-Ông-Lãnh) Saigon

Téléphone N° 806

Một cảnh trường rất nên vừa lòng các đứng phụ-huynh học sanh.

Chọn rồng các học có văn bằng cao-đẳng, các cử-nhơn, tú-tài và kỳ sư để dạy học - sanh cho mau thành đạt.

Trường rất sạch sẽ khoản khoát, phía trước, phía sau đều có hàng rào sắt bao bịt.

Tựu trường ngày 1er Mars 1929 nhằm ngày 20 tháng giêng Annam.

Thưa qui chủ nhà máy gạo

Ông Denholm kính cho [illegible] khách thương-nghiệp thành [illegible] có [illegible] về [illegible] vắng mấy tháng bây giờ trở lại có hiện tại Saigon.

Ngày nay ông Denholm muốn giao thiệp mua bán lại với Quí-ngài, sự mua bán ấy ai ai cũng đều biết là rất tử tế vì ai cũng tin và tin cậy ông Denholm.

Ông xin các ngài rõ rằng hãng của ông có nhiều bậc rất thiện nghệ về việc máy gạo. Bây giờ hãng ông cộng ty với hội ĐÔNG - PHÁP KỸ - NGHỆ « *Cie Indochinoise d'Equipement Industriel* » nhánh của hãng *(Denis Frères)* để lập thành hội ĐÔNG-PHÁP-CƠ-KHÍ « *Sté Indochinoise de Matériel Mécanique* ».

CẦN KIẾP. — Quí khách muốn cần dùng hỏi chuyện gì xin gởi gởi đến HỘI ĐÔNG-PHÁP-CƠ-KHÍ.

Là hãng cũ của ông Denholm ở tại Saigon : 22-24 *Đường Catinat.* Ở tại Cholon : Minh mới số 1.

(Gần hãng cũ tại Quai des Jonques ngang chợ Bình-Tây).